

АЛДАНИБ ҚОЛМАНГ

...минг афсуски, «гуруч курмакисиз бўлмайди» деганларидек, айрим нопок шахслар содда фуқароларимизни «чет элда янаям кўпроқ даромад топасиз» деб алдаб, ишончини суиистеъмол қилиб, охири-оқибатда аянчли ҳолатларда қолдираётганликлари ҳеч кимга сир эмас.

9
60т

«ФИРИБГАР» ТЎНИНИ КИЙИБ...

Охир-оқибат Жўрабек Тўраевнинг «устамон»-лиги шу даражага етдики, талабалик пайтидан қадрони бўлмиш Лазиз Жўраев ҳам унинг алдовларига қандай учганини билмай қолди.

10
60т

Mustaqillik huquq demakdir

ЎЗБОК

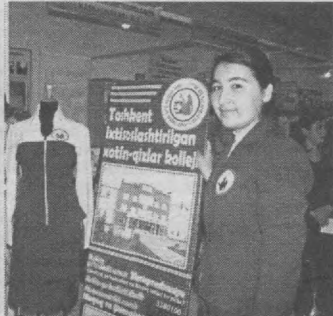

**O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI**

1997-yil 27-avgustdan chiqib boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-yil 30-aprel, № 18 (643)

КУЗГИ ҲОСИЛНИ ҲИЛЛАМАГАН ФЕРМЕРЛАР

Кузга бориб кўтариладиган пахта хирмонининг салмоғи чигит экиш ишларининг энг қўлай вақтда ва сифатли бажарилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам вилоят прокуратураси органлари бу муҳим ишга жиддий эътибор қаратиб, мамлакатимиз Президенти И.Каримовнинг 2009 йил 12 февралдаги «2009 йилда ғўзани навлар бўйича жойлаштириш тўғрисида»ги қарорининг ижросини қатъий назорат қилмоқда.

Шуниси ачинарлики, айрим фермер хўжаликларида чигит экилиши лозим бўлган майдонлар ноқонуний равишда фуқароларга уй-жой қуриш ва томорқа учун бериб юборилган. Жумладан, Бандихон туманида «Аб-райқулбобо» фермер хўжалиғи бошлиғи О.Мустафоқулов чигит экилиши режалаштирилган майдондан фуқаролар Б.Юсупов, Х.Турсунов, О.Менглиевларга 0,40 гектардан, У.Абдурахмонов, Ш.Юсупов, Х.Хайдаровларга 0,35 гектар, Б.Холмуродов, Э.Ибрагимовларга 0,20 гектар, 187-контурдан Х.Аноров, А.Эшминов, А.Нормуминово, Р.Жумаев, Э.Эргашев, М.Бомуродовларга 0,40 гектар, Ш.Юсупов, Ш.Жумаевларга 0,35 гектар, Б.Мерганов, Р.Аҳмедов, А.Сафаровларга 0,28 гектар, Э.Юсуповга 0,70 гектар, Ж.Эшминовга 0,60 гектар, Б.Холмуродовга 0,55 гектар, А.Агаевга 0,52 гектар, А.Эгамбердиевга 0,50 гектар, Х.Мирзаевага 0,42 гектар, А.Каримовга 0,30 гектар - жами 10,18 гектар ерни уй ва томорқа учун ажратиб берган, фуқаро С.Абдурашуловга эса 0,60 гектар ерни сотиб юборган.

Вилоят прокуратураси томонидан мазкур ҳолат юзасидан жорий йилнинг 14 апрель кунин О.Мустафоқуловга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, ҳозирги кунда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

(Давоми 3-бетда).

Мутахассислик — сенинг келажагинг

Мамлакатимизда олиб борилаётган изчил ишловлар эртанги кун эгалари бўлмиш ёшлар учун катта имкониятлар яратмоқда. Бу албатта, таълим тизимидаги ишларни янада жадаллаштиришни тақозо этади.

Шу маънода, жорий йилнинг 28-30 апрель кунлари Ўзбекистон Бадий Академиясининг кўргазмалар залида «Мутахассислик — сенинг келажагинг» мавзусида кўргазма ташкил этилди.

Тадбир умумтаълим мактабларининг ўқувчилари ва битирувчилари учун келажакда мутахассислик танлашга кўмаклашиш, уларга қўйилган талаблар бўйича ўз мутахассисликларини намойиш этиш каби қатор вазифалар доирасида ташкиллаштирилди. Шунингдек, ўқувчилар-

нинг ота-оналарига таълим муассасаларининг техник жиҳозланиши ва уларнинг замонавий таълим тизимидаги аҳамияти юзасидан атрофлича маълумот берилди. Бундан ташқари, бу ерда ҳар бир таълим муассасасининг ўз йўналишини ақс эттирувчи турли жиҳдаги техник ва хунари-мандчилик буюмлари ҳамда ўқувчилар томонидан мустақил ҳолда тайёрланган турли экспонатлар намойиш этилмоқда. Бу эса ўқувчиларнинг ушбу даргоҳга қизиқишини янада кучайтириб, касб ёки хунари танлаши учун катта туртки бўлмоқда десак муболаға бўлмайди.

Ушбу кўргазмали тадбирда Тошкент шаҳридаги 297 та умумтаълим мактабларининг 35 минг 306 нафар 9-синф битирувчилари ва республика ихтисос-

лаштирилган мактаблар ўқувчилари иштирок этишди. Тадбир давомида олиб берилган сўровларда маълум бўлишича, ўқувчиларнинг 29 минг 63 нафари касб-хунари коллежларида, 8 минг 270 нафари академик лицейларида ўқиш истагини билдиришган.

Кўргазма Тошкент шаҳар ҳокимлиғи воғга етимаганлар ишлари бўйича комиссияси, Тошкент шаҳар прокуратураси, Ўрта махсус касб-хунари таълими ва шаҳар Халқ таълими бош бошқармалари ҳамда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати шаҳар бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Олим РАИМОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси бўлими бошлиғи

Хукуматимиз қарорига биноан Фарғона шаҳри бош режа асосида қайта қурилмоқда. Тадбиркорлар шаҳар марказидаги эски ховли-уйлар ўрнида замонавий турар-жой, муассаса, савдо ва хизмат кўрсатиш корхоналарининг кўркам биноларини қуриб, ишга туширишмоқда.

Кувасой кўчасидаги бузиладиган эски уйлардан бири Елена Рассказовага тегишли эди. Уй эгаси шаҳар прокуратурасига мурожаат қилиб, шаҳар ҳокимлиғи тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш учун бузиладиган уйнинг сажина тенг ер майдонини ажратиш бермаётганини баён этди. Ариза ўрганилганда, Вазирилар Маҳкамасининг «Давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаларининг

ривожлантириш мақсадида қабул қилинган тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга оид қонунлар, Президент қарорлари ижросини таъминлаш борасида мунтазам иш юритилмоқда. Кичик ва ўрта бизнес намоёндалари, тадбиркорлик субъектлари фаолиятга сунъий тўсиқлар, ғайриқонуний текширишлар, тижорат банклари томонидан кредит ажратиш тартибларининг бузилиши, таъмагирилик ҳолатларини бартараф этиш ва олдини олиш мақсадида ишонч телефонлари ташкил қилиниб, ОАВда эълонлар берилди. Ишонч телефонлари орқали олинган мурожаатлар ўрганилиб, қонуний ҳал этилмоқда. Чунончи, фуқаро М.Ахунова қора мол сотиб олиш учун кредит ажратилишини сўраб, мурожаат қилди. Унинг ҳужжатлари расмий-

да гувоҳнома олишдаги сансалорлик хусусида эътирозларини билдиришди.

Шаҳар ҳокимлиғи ҳузуридаги давлат рўйхатига олиш инспекциясининг фаолияти таҳлил қилинганда, ҳақиқатдан ҳам сансалорлик ҳолатларига йўл қўйилгани аниқланди. Хусусан, иш бошлаш ҳақида аризалари, топширилган ҳужжатлари асосида рўйхатдан ўтказилган 38 нафар тадбиркорларга хабарномалар юборилмаган, гувоҳномалар топширилмаган. Шу йил бошида, 6 январь кунин мурожаат қилган А.Холматовга савдо-сотик билан шуғулланиши учун рўхсат гувоҳномаси расмийлаштирилган, текшириш қўнига қадр хабарнома юборилмаган, қўлига берилмаган. Юқоридагидек, 26 ҳолатда барча ҳужжатлар

панжаралар тайёрлаб берувчи цех очилди. Унда уста ва беш нафар шоғирди бююртмаларни тайёрлаб беришарди. Йил бошидан бери прокуратура кўмағи билан рўйхатдан ўтиб, маҳалла гузарлари, хонадонларда фаолият юрита бошлаган тадбиркорлар 233 нафар фуқароларни ишга қабул қилишди.

Шунингдек, тадбиркорларнинг ҳақларини ундириш чоралари қўрилмоқда. Хусусан, Узаро шартнома асосида «Уста Собиржон» хусусий фирмаси, «Фарғонаазот» акциядорлик жамиятига пилган гишт тайёрлаб, етказиб берган. Акциядорлик жамиятининг маъмурияти 90 кун ўтса-да, фирма хўсуб-рақамига 6,9 млн. сўмини ўтказиб бермаган. Бундан ташқари «Фарғонаазот» АЖ маъмурияти 9 та тадбиркорлик субъект-

Иқтисодийётнинг етакчи кучи

олиб қўйилиши, муносабати билан фуқаролар ва юридик шахсларга етказилган зарарларни қоплаш тартиби тўғрисида»ги қарори асосида унга 216 метр² ер майдонини ажратиш бериш кўзда тутилган, бироқ март ойига қадар бу иш пайсалга солиб келингани аниқланди. Шаҳар прокуратурасининг аралашуви билан фуқаронинг ҳуқуқи тикланди. Бинони қуриб, тадбиркорлик фаолиятини юритиши учун зарур ер майдонини ажратилди. «Олимшар» хусусий фирмасининг раҳбари эса шаҳар марказида уч қаватли савдо марказини қуриб битказиш учун кредит олишда ёрдам беришни сўради. Унга 100 млн. сўм кредит ажратилиши учун зарур ҳужжатлар расмийлаштирилиб, республика «Халқ банки» бошқарувининг кредит қўмитасига тақдим этиш борасида амалий ёрдам кўрсатилди. Шаҳар прокуратураси иқтисодийётни жадал

лаштирилиб, АТ «Турон банк» Фарғона филиалидан 1 млн. 400 минг сўм кредит олишда амалий ёрдам кўрсатилди. Яна 3 нафар фуқаронинг ишонч телефони орқали қилган мурожаатлари қонуний ҳал этилди. Қонун ва қарорларнинг мазмун-моҳияти оммавий ахборот воситаларидаги чиқишлар, бевосита мулоқотлар орқали фуқароларга етказилмоқда. Улар имкониятларини ишга солиб, иш бошлашлари учун яратилган шарт-шароитлар билан таништирилмоқда. Қирғули, Оқунбобоев, Алишер Навоий, Аҳмад Ясавий номли даҳаларда иқтисодийётнинг реал сектори — саноат корхоналари, кичик ва ўрта бизнес намоёндалари билан учрашувлар ўтказилиб, ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатишни кенгайтириш имкониятлари, мавжуд муаммоларнинг қонуний ечимлари муҳокама қилинди. Мулоқотларда фуқаролар тадбиркор сифати-

тақдим этилганда, аризалар икки кун муддатда қўриб чиқилиб, рўхсат гувоҳномалари тайёрлаб, топширилиши тўғрисидаги қонун талаблари бузилган. Шаҳар прокуратураси ушбу ҳолатларни бартараф этиш ва олдини олиш хусусида ҳокимга тақдимнома киритди.

Шаҳар прокуратураси ходимлари маҳалла фуқаролар йиғинларидаги учрашувларда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, касаначиликни ривожлантиришга оид қонун ва қонуноти ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини сингдиришга ётгани ўз самарасини бермоқда. Бевосита маҳаллаларда кичик корхоналар, хизмат кўрсатиш шохобчалари ташкил этилиб, янги иш ўринлари яратилмоқда. Чунончи, «Мустақиллик» МФЙнинг идораси қошида тадбиркор М.Бадалова очган тикув цехида 8 нафар аёл иш бошлашди. «Озодлик» МФЙда эса темир дарвоза ва эшиклар,

лари етказиб берган маҳсулотлар, бажарган ишлари учун ҳисоб-китоб қилимай келётгани аниқланди. Вилоят прокуратураси орқали судга тадбиркорларнинг ҳақларини ундириш тўғрисида даъво аризалари киритилди.

Шу тариха иқтисодийётнинг етакчи кучига айланган тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги қонунлар ва қонуноти ҳужжатларининг ижроси таъминланиб, ишлаб чиқариш, савдо ва хизмат кўрсатиш ҳақми ортмоқда, сифат даражаси яхшиланиб бормоқда. Бош режа бўйича қад ростилаётган муассасалар, савдо ва хизмат кўрсатиш бинолари шаҳримиз кўрмига кўрк қўймоқда. Янги иш ўринлари тақлиф қилиниб, ишсизлик муаммоси ҳал этилиб, муносиб турмуш шароитлари яратилмоқда.

Одилжон ИБРАГИМОВ,
Фарғона шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

Қонуни устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, шахсий ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза қилиш жамиятда ижтимоий эҳдолат ҳамда қонунийликни мустаҳкамлаш, давлат манфаатларини ҳимоя қилиш прокуратура органлари назорат фаолиятининг муҳим вазифасидир. Бу борада Жиззах шаҳар прокуратураси томонидан ҳам бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Маълумки, мамлакатимизда фуқароларнинг ижтимоий муҳофа-

либ, ундан кўзда тутилган мақсад қорхоналарда мавжуд бўш иш ўринлари бўйича иктисослаштирилган меҳнат ярмаркаси ўтказиш эди. Ярмаркада 32 та қорхона, ташкилот ва муассасалар ўларидан 403 та бўш иш ўринлари билан қатнашдилар. Шунинг ҳам айтиш керакки, мазкур ярмаркада 112 нафар фуқаро иштирок этиб, 25 нафар фуқарога бўш иш ўринлари тақдим этган қорхона ва ташкилотларга йўланмалар берилган, 5 нафар ёшлар касб мутахассисликлари бўйича ўқишга юборил-

марказга жами 1190 нафар фуқаро иш сўраб мурожаат қилди. Шулардан 1091 нафари иш билан таъминланди. 58 нафар фуқарога ишсизлик мақоми берилган бўлса, 20 нафар фуқарога ишсизлик нафақаси тайинланди. Бундан ташқари, 30 нафар фуқаро ҳақ тўланганидан жамоат ишларига жалб этилган, 5 нафари эса малакасини ошириш учун қайта ўқишга юборилди.

Жорий йилда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Йирик саноат қорхоналари билан қасана-

вога етмаган ёшлар иш сўраб мурожаат қилишган бўлиб, айтилган уларнинг ҳаммаси квота бўйича ишга жойлаштирилган.

Булбатта, қувонарли ҳол. Аммо, масаланинг яна бир томони борки, бу ҳам қонунидан ижроси ҳақида.

Яқинда Жиззах шаҳар Бандликка кўмаклашувчи марказида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуни ижроси юзасидан текшириш ўтказилди. Ўтказилган мониторинглар натижасида бир қатор

лидан ўтказилганда шу нарса маълум бўлдики, 2008 йил давомида марказнинг меҳнат инспектори А.Абдурахмонова 13629 сўм иш ҳақи кўп ҳисобланиб, тўланган.

Бундан ташқари, Жиззах шаҳар ҳақ таълими бўлимига қарашли 5-сонли «Фунча» МТМ мудириши «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонунга зид равишда иш юритган. У ҳар ойнинг 25-санасидан кейинги ойнинг 5-санасигача бўш иш ўринлари тўғрисидаги маълумотларни шаҳар бандликка

ИЖТМОИЙ МУҲОФАЗА — ДАВР ТАЛАБИ

засини кучайтириш, уларнинг манфаатлари дахлсизлигини таъминлаш масалаларига алоҳида аҳамият қаратилади.

Алоҳида таъкидлаш керакки, 2008 йил мобайнида Жиззах шаҳар прокуратураси ташаббуси билан шаҳар бандликка кўмаклашувчи маркази ҳамкорлигида бир қанча меҳнат ярмаркалари ўтказилган эди. Жумладан, 2008 йил 11 март кuni Жиззах шаҳридаги Олимпия заҳарлари спорт коллежида йирик ва кичик саноат қорхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўргазмалари очи-

ган, 82 нафар фуқарога эса турли хил йўналишларда меҳнат қонунчилиги ва соҳаси бўйича маслаҳатлар берилган эди.

Худди шундай меҳнат ярмаркаларидан бири ўтган йилнинг август ойида ҳам ўтказилди. Уч кун давом этган мазкур ярмаркада жами 222 та қорхона ва ташкилотлар 166 та бўш иш ўринлари билан қатнашди. Ярмаркада 339 нафар фуқаро иштирок этган бўлса, шундан 165 таси ишга жойлаштирилди.

2009 йилнинг ўтган 3 ойи давомида эса бандликка кўмаклашувчи

чилишни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўрнатишда кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони, Вазирилар Маҳкамасининг 2006 йил 11 январдаги қарори ҳамда ушбу қарор билан тасдиқланган «Қасаначилик тўғрисида»ги Низомга мувофиқ Жиззах шаҳрида 948 та қасаначилик иш ўринлари яратилиши белгиланган. 2009 йилнинг биринчи чораги давомида 199 та қасаначилик иш ўрни яратилган. Бандликка кўмаклашувчи марказда 3 нафар

қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди.

Маълумки, ходимларга иш ҳақлари бўйича маблағлар вилот меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси томонидан ажратилади. Марказ ишчи хизматчиларига 2008 йил 1 январдан 2009 йилнинг 1 январигача бошқарма томонидан 55761 минг сўм молиялаштирилган бўлиб, 34476,4 минг сўм иш ҳақи ҳисобланган. 2009 йил 1 январь ҳолатига иш ҳақидан қарздорлик 739,0 минг сўмни ташкил этади. Текширувда ходимларга берилган иш ҳақлари алоҳида таҳ-

қўмаклашувчи марказига ўз вақтида топширмаган. Бу каби ҳолатларни «Феруза», «Умид», «Ширин» каби мактабгача таълим муассасаларида ҳам учратиш мумкин.

Умуман олганда, фуқароларнинг жамиятнинг энг муҳим тамойилларидан бири фуқароларнинг ижтимоий муҳофаза қилиш соҳасидаги қонунидан ижроси самарадорлигини таъминлашдир. Шундай экан ушбу масалаларга жиддий эътибор қаратиш лозим.

Турғунбой САГАТОВ,
Жиззах шаҳар прокурори

Ўтган жума кuni Тошкент шаҳар прокуратурасида Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иктисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари ва чоралари» номли китобининг мазмун-моҳияти, унда илгари сурилган масалаларни ўрганишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Тадбирда Тошкент шаҳар прокуратураси органлари прокурор-тергов ходимлари ва иктисодчи олимлар иштирок этишди. Мазкур тадбирдан қўзланган мақсад, тадбир таассуротлари хусусида Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим бошлиғи Равшан ҲАКИМОВга бир неча савол билан мурожаат қилдик.

БАРЧАМИЗ БИРДАЙ МАСЪУЛМИЗ

— Равшан ака, шаҳар прокуратурасида бўлиб ўтган мазкур йиғилиш айнан ана шу масалага бағишланганини қандай изоҳлаган бўлар эдингиз?

— Маълумки, бугунги кунимизнинг энг долзарб масалаларидан бири тобора чуқурлашиб бораётган жаҳон молиявий-иктисодий инқирози муаммосидир. Мазкур инқироз оқибатлари, унинг жаҳон мамлакатлари иқтисодиётига кўрсатаётган салбий таъсири хусусида ОАВ орқали тарқатилган ахборотлардан етарли даражада бохабар бўлиб турибмиз. Аммо бугунги кун кишиси, жумладан, прокуратура ходими учун шунинг ўзи етарлими?

Мазкур тадбирдан қўзланган асосий мақсад молия-иктисодий инқироз таъсирини бартараф этишда прокуратура органларининг тутган ўрни масаласига янада ойдинлик кiritишдан иборат эди.

Президентимизнинг бевосита раҳнамолигида ишлаб чиқилган Инқирозга қарши чоралар дастурини ҳаётга татбиқ этиш ва Ўртабшмизнинг яқинда нашрдан чиққан «Жаҳон молиявий-иктисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари ва чоралари» номли китобида зикр этилган чора-тадбирларни амалга ошириш прокуратура органларига ҳам алоҳида масъулият юклатилган.

Шу маънода, тадбирни кiritиш сўзи билан оғзадан Тошкент шаҳар прокурори Бахриддин Валиев муаммонинг нечоғли долзарб эканлигига қисқача тўхталиб, жаҳон молиявий-иктисодий инқирозининг қамрови, хоржий мамлакатлар иқтисодиётига кўрсатаётган салбий таъсири ва бундай таъсирларнинг республикамиз иқтисодиётига дахл қилишининг олдини олиш борасидаги муҳим вазифаларга эътибор қаратди.

— Бўлиб ўтган тадбирда Инқирозга қарши чоралар дастури ва Ўртабшмизнинг юқорида ном зикр

этилган китобида белгиланган вазифаларни амалга ошириш борасида қандай фикрлар ўртага ташилади?

— Республикаимиз иқтисодиётига инқироз таъсирини камайтириш, бартараф этиш борасида шаҳар прокуратураси органлари олдида турган асосий вазифаларга тўхталар экан, шаҳар прокурори асосий эътиборни экспортга иктисослашган қорхоналарни қўллаб-қувватлаш, янги иш ўринлари яратиш орқали аҳоли бандчилигини таъминлаш, мавжуд қорхоналарнинг ишлаб чиқариш суръатларини ушлаб туриш, кучайтириш, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни рағбатлантириш, маҳсулотлар таннархини камайтириш, тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, бюрократик тўсиқларни бартараф қилиш масалаларига қаратиш зарурлигига уруғ бериб ўтди. Шунингдек, бундай вазифалар барчамизга бирдай масъулият юклатиш айтиб ўтилди.

Йиғилишга тақлиф этилган Тошкент давлат Иқтисодиёт университети кафедра мудири, иқтисод фанлари номзоди, доцент Б.Тўхлиев ва катта ўқитувчи Х.Қурбонвалар йиғилганларга жаҳон молиявий-иктисодий инқирози, унинг сабаб ва оқибатлари, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари хусусида батафсил маълумот бериб ўтди. Шунингдек, доцент Б.Тўхлиев Президентимизнинг «Жаҳон молиявий-иктисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари ва чоралари» номли китобида зикр этилган фикрлардан иқтибослар келтирар экан, унда белгиланган чора-тадбирларни изчил амалга ошириш олдимидан турган муҳим вазифалардан эканини таъкидлади.

Йиғилиш якунида маърузачи йиғилганларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб берди.

Шавкат ЁДГОРОВ,
«Huquq» мухбири

АЙЛАНМА ЙЎЛЛАР БИЛАН

Бундай ҳолатларга барҳам бериш борасида Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш Департаменти ходимлари томонидан қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, ўтказилган тезкор тадбирда фуқаролар Абдуманноб Ҳамдамов, Шавкат Таштаевлар бир ғруҳ бўлиб олдиндан тил бириктирилган ҳолда Туркияда ишлаб чиқарилган 107,5 млн. сўмлик жуда кўп миқдордаги парда матоларини белгиланган божларини тўлашдан бўйин товлаб, айланма йўллар орқали Қозоғистон Рес-

публикаси хуудидан олиб ўтиб, Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов тумани, Қамарнисо кўчаси 28-ўйда жойлашган «Раф-экспресс» МЧЖ хуудидидаги оморда тадбиркорларга тарқатиш мақсадида саклаётганликлари аниқланиб, ҳужжатсиз товар моддий бойликлар дилийи ашё сифатида олинган. Фуқаролар А.Ҳамдамов, Ш.Таштаевларнинг ҳаракатларида белгиланган тартибда тадбиркорлик билан шуғулланиш учун давлат рўйхатидан ўтмаган бўйин товлаш, назорат қилинмайдиган фойда (даромад) олиш мақсадида савдо ёки воситачилик фаолиятини жуда кўп миқдорда бузиш жинояти содир этилганлиги боис,

уларга нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан жазо чоралари белгиланди. Уларга тегишли бўлган 107,5 млн. сўмлик товар мусодалараклини.

Норматив ҳужжатлар асосида иш юритаётган тадбиркорлар қонун билан ҳимояланган. Ноқонуний фаолият билан шуғулланиб ётганлар эса албатта, қилмишига яраша қонун олдида жавоб беришига тўғри келади.

Хусниддин НАСИРДИНОВ,
Департаментнинг
транспортда солиқ ва валютага
оид жиноятларга қарши курашиш
бўлими катта инспектори

Қурилиш соҳасига эътибор

Жорий йилнинг 14 апрель кuni Андижон вилот ҳоқимлигининг катта маҳлнслар залида қурилишда архитектура ва шаҳарсозлик қонун ҳужжатларининг ижро этилишига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Вилот ҳоқимлиги ва прокуратура томонидан ўтказилган мазкур тадбирда фаолияти қурилишга иктисослаштирилган тадбиркорлар, Давлат архитектура ва қурилиш назорати инспекцияси, табиати муҳофаза қилиш, ер ресурслари ва давлат кадастри қўмиталарининг хуудий бўлиmlари бошликлари, туман-шаҳар ҳоқимлари иштирок этди.

Ўтган давр мобайнида тадбиркорларга савдо, маиший ва ишлаб чиқариш объектилари қурилиши учун 5500 кв. метрдан зиёд ер майдони, 1,2 млрд. сўмлик кредитлар ажратилиб, 31 та давлат тасарруфидидаги мулклар инвестиция қиритиш шарт билан бепул берилган.

Йиғилишга сўзга чиққан вилот прокурорининг 1-ўринбосари М.Эгамбердиев кичик бизнес субъектлари томонидан 86,6 млрд. сўмлик қурилиш амалга оширилиб, 290 тадан зиёд объектлар ишга туширилганлиги, шу билан бирга бу жараёнда архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш, инвестиция мажбурийларини бажармаслик ҳамда бюджет маблағларини ўзлаштириш ҳолатларига йўл қўйилганлигини кўрсатиб ўтди. Охирига пайта прокуратура органларининг мазкур йўналишдаги текширишларида қорхона-ташкilotлар томонидан қонунга зид равишда тузилганлиги аниқланган 11 та далолатномалари протест қиритиш орқали бекор қилинган. Мутасадди қорхоналар раҳбарлари номига

28 та тақдимино киритилиб, 10 нафар мансабдор шахс интизомий, 15 нафари маъмурий ва 8 нафари моддий жавобгарликка тортилган.

Бюджет муассасалари капитал қурилиши ва реконструкцияси учун ажратилган 1,9 млрд. сўмлик маблағларни талон-тороқ қилиш ҳолатлари бўйича 29 та жиноят иши кўзгатилиб, етказилган зарарнинг 1,4 млрд. сўми терговда, 500 млн. сўми судларга давво аризалар қиритиш орқали ундирилган. Ноқонуний эгаллаб олинган ер участкаларини давлат иктиёрига қайтариш ҳақида фуқаролик судларига 41 та давво аризаси юборилган.

Тадбирда қурилиш соҳасида вужудга келаётган муаммолар юзасидан берилган саволларга батафсил жавоб берилди. Мулоқот тарзида ўтган тадбирда соҳа йўналишига оид зарур чора-тадбирлар белгиланган.

Б. УСМАНОВ,
Андижон вилот прокуратураси
бўлим катта прокурори

(Давоми. Бошланғичи 1-бегда).

Жарқўрғон туманидаги «Сурхон» тажриба фермер хўжаликлари бирлашмаси «Ўтқир ТК» фермер хўжалиги бошлиғи Т.Тоғавнинг ўзбошимчилиги бундан ҳам ўтиб тушди. У хўжалиkning 1399-контуридан фуқаро И.Норматовга 0,35 гектарни ва П.Йўлдошевга 0,30 гектарни 6 миллион сўмдан, Т.Бўриевага 0,20 гектарни, И.Зиевга 0,20 гектарни, Т.Хидировга 0,12 гектарни, Б.Зубаевага 0,15 гектарни 3 миллион сўмдан, Х.Бўриевага 0,60 гектарни 6,8 миллион сўмга, жами 2,09 гектар чигит экилиши лозим бўлган ер майдонларини томорқа сифатида сотиб юбориб, талон-торож қилган.

Афсусланарли томони шундаки, туман ҳокимлари Ҳ.Чўтбоев ва Б.Ҳайитов мазкур қонунбузилиши ҳолатларини қўра-била тур-би, тегишли чораларни кўрмаганлар.

«Гулистон» СФУда 1,1 гектарга, «Қоратоғ» СФУда 0,9 гектарга ва «Қ.Алиев» СФУда 1,2 гектарга қарам, Жарқўрғон туманидаги «Октепа» СФУ худудидаги «Галаборит Сурхон» фермер хўжалигида 0,30 гектарга картошка, «Н.Боймуродов» СФУдаги «Ақмал» фермер хўжалигида 0,20 гектарга пиёз экилганлиги аниқланган. Прокуратура аралашуви билан ноқонуний экинлар буздирлиб, чигит экилиши таъминланди.

Қумқўрғон туманидаги бирқанча фермер хўжаликларида чигит экиш агротехникасига тўлиқ амал қилинмаган, ишлов берилмаган серкесак далаларга чигит экиб

бу қоидага ҳаммувофиқ жойда амал қилинапти деб бўлмади. Вилоят бўйича 35,5 минг гектар майдонга чигит минерал ўғит солинамасдан экилганлиги қандайдир баҳолаш мумкин? Жумладан, Деновада 8053 гектар, Қизилқандда 6102 гектар, Шерободда 4622 гектар, Бандихонда 2785 гектар ерга чигит минерал ўғитсиз экилган.

Текшириш натижаларига қўра, қонунбузилиши, унинг келиб чиқиши сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида 8 та тақдимнома киритилди, 72 нафар шахсга нисбатан маъмурий ва интизомий жавобгарлик тўғрисида ишлар кўзга тутилди, қонунбузилишига йўл қўймайлик ҳақида 276 нафар шахсга огоҳлантирув эълон қилинди, ўзбошимчилик билан экилган 31,6 гектар ер

КУЗГИ ҲОСИЛНИ ЎЙЛАМАГАН ФЕРМЕРЛАР

Музработ, Бандихон, Денов, Жарқўрғон, Қумқўрғон, Узун ҳамда Шўрчи туманлари ҳокимлари, соҳага мутасадди раҳбарларнинг ўз вазифаларига масъулиятсизлиги оқибатида чигит экилиши шарт бўлган майдонларга ўзбошимчилик билан бошқа экинлар экилишига йўл қўйилган. Жумладан, Денов тумани «Ҳазорбоё» СФУ худудидаги «Панжи» фермер хўжалигида пахта уруғлиги учун чигит экишга ажратилган 1,6 гектар ерга картошка, Шўрчи тумани «У.Дониёров» фермерлар уюшмаси «Отамурод» фермер хўжалигида 1,46 гектарга пиёз, «Жойилма» фермер хўжалигида 0,35 гектарга картошка, «Қўқдала Қўқалдош» фермер хўжалигида эса 1 гектарга беда, Узун туманидаги «Дўстлик» СФУ худудидаги фермер хўжаликларида 1,2 гектарга, «Янги рўзгор» СФУда 1,8 гектарга, «Мустақиллик» СФУда 0,8 гектарга,

юборилган. Масалан, «С.Бойматов» СФУдаги «Музаффар Маназаров» фермер хўжалигида 0,15 гектар, «Ўзбекистон» СФУдаги «Шоҳрух Равшанов» фермер хўжалигида 0,12 гектар, «Ақбар Хўжакул ўғли» фермер хўжалигида 0,10 гектар, «Беш қўҳрамон» фермерлар уюшмаси «Нодир қизи Бўриқол» фермер хўжалигида 0,10 гектар ва «Н.Мирзаев» фермерлар уюшмасидаги «Нарзулла Мусурмонов» фермер хўжалигида 0,10 гектарга агротехника қоидаларига зид равишда ҳали тайёрланмаган далага чигит экилган.

Айрим фермер хўжаликларида чигит экишдан олдин пушта сувини олишда сув ресурсларидан самарали, тежаб-торгаб фойдаланилмасдан, исроф қилиш ҳолатлари йўл қўйилган, сувчилар феолияти устидан етарлича назорат ўрнатилмаган. Масалан, Бандихон

туманидаги «Тўлангит Руслан», «Таргончиқой», «Элмурод Зокиров» фермер хўжаликларида сўғориш чоғида сувдан исрофгарчилик билан фойдаланилган. Бу каби салбий ҳолатни Музработ, Қизилқанд, Шеробод, Жарқўрғон, Узун ва Шўрчи туманларининг бир қатор фермер хўжаликларида ҳам учратиш мумкин.

Денов туманидаги Амир Темур номи ва Ш.Рашидов номи сувдан фойдаланувчилар уюшмалари худудидаги фермер хўжаликлари уруғлик чигит билан таъминловчи шохобчаларда уруғ тарқатилаётганда ер тайёрлиги тўғрисида сертификатлар олинмаган, уруғлик чигитни ивтиш ва етказиб беришда белгиланган меъёр ва қоидаларга риоя қилинмаган.

Мўл ҳосил етиштиришда минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш агротехниканинг асосий қоидаларидан биридир. Бирок

майдондаги бошқа экинлар ўрнига чигит экилиши таъминланди, жиддий қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 2 та жиноят иши кўзга тутилди. Шунингдек, прокуратурага сайёҳаракати билан фермер хўжаликлари 20 тонна нефть маҳсулотлари, 21 нафар механизатор ва фермер хўжалиги аъзоларига 865 минг сўм иш ҳақи ундириб берилиши таъминланди.

Қишлоқ хўжалиги ишларининг бориши доимий равишда вилоят прокуратураси органлари назоратида бўлишига эришамиз, албатта. Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили ҳисобланган жорий йилда бу айниқса катта аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Муҳиддин ҚИЁМОВ,
Сурхондарё вилоят прокуратурининг биринчи ўринбосари

Амударё тумани иқтисодиётининг асосини қишлоқ хўжалиги ташкил этади. Бугун далаларда иш қизгин. Ҳамма деҳқонга маддакор. Айниқса, Юртбошимизнинг 2004 йил 11 мартда қабул қилинган «Қишлоқ хўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони бунда бизга дастуриламал бўлиб хизмат қилаёпти.

Қишлоқ хўжалиги борасида туманда 2008 йил муваффақиятли якунланди. Бу йил ундан ҳам каттароқ ютуқларни кўзлаяпмиз. Бунинг учун етарли асосга эгамиз. Аммо ҳамма гап имкониятдан қандайдир фойдаланишда. Лекин, афсуски,

шартномага асосан сотиб олган. О.Юсупов мазкур шартноманинг 2 бандига асосан чорва фермер комплекси умумий сотиш баҳоси 43 млн. 662 минг 96 сўмни 2008 йил 5 март кунига қадар тўлаб бўлиши лозимлигига қарамасдан, ҳозирги кун ҳолатига фақатгина 6 млн. 128 минг сўмни тўлаб, қолган 37 млн. 534 минг 100 сўмни тўламай келаётганлиги аниқланди. Ушбу ҳолатлар бўйича исмлари кўрсатилган фермер хўжаликлари раҳбарларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖК нинг 167-моддаси 3-бўлими билан жиноят иши кўзга тутилди, тергов ҳаракатлари олиб борилмокда.

Сув ва гидротехника иншоотларидан фойдаланиш тўғрисидаги қонун-

димлари, балки уларнинг виждони пок ҳақмасблари, маҳалла-қўй, кенг жамоатчилик курашиши керак. Бунинг учун эса аҳолининг ҳуқуқий маданияти юксак бўлиши талаб этилади. Шу босис, туман прокуратураси туман худудидаги 87 та мактаб ва коллежларда ўқувчилар билан ҳуқуқий мавзуларда савол-жавоблар, маҳалла меҳнат жамоаларида аҳолига ҳуқуқий ёрдам бериш учун учрашувлар ўтказишни йўлга қўйган. Жумладан, жорий йилнинг биринчи чорагида 85 та ана шундай тарғибот-ташвиқот тадбири ўтказилди. Бевоусита прокуратуранинг ўзига мурожаат қилган 91 нафар фуқаронинг аризаси қонуний ҳал қилинди.

ҚОНУН УСУВОР ЖОЙДА ТУРМУШ ФАРОВОН БЎЛАДИ

ўтказилган мониторинг баъзи қорхона ва ташкилотлар, фермер хўжаликларида қонунларга риоя қилиш борасида камчиликлар борлигини кўрсатади.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 январь кунги «Қишлоқ хўжалиги қорхоналарини фермер хўжаликларига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 8-сонли Қарори ижроси қилиб чиқилганида, тумандаги «Усенбоев Парахат» фермер хўжалиги раиси П.Усенбоев ушбу қарор талабларига биноан тугатилган «Зарбдор» жамоаси хўжалигига қарашли бўлган чорва ферма комплексини ким ошди савдоси орқали 2003 йил 1 февраль кунги шартномага асосан сотиб олган. Мазкур шартноманинг 2-бандига асосан комплекснинг умумий баҳоси 37 млн. 926 минг 148 сўмни 2008 йил 1 февраль кунига қадар тўлаб бўлиши лозим эди. Аммо ҳозирги кун ҳолатига фақатгина 3 млн. 600 минг сўмни тўлаб, қолган 34 млн. 326 минг 148 сўмни шартномада кўрсатилган муддатда тўламай келаётганлиги аниқланди, шунингдек, «Бектурсин» фермер хўжалиги раиси О.Юсупов ҳам тугатилган «Бердах» жамоа хўжалигига қарашли бўлган чорва фермер комплексини ким ошди савдоси орқали 2005 йил 5 март кунги

лар ижроси юзасидан ўтказилган текшириш натижаси бўйича «Юсуф хўжа», «Шўр қалъа», «Ваҳум ён», «Сейтбой», «Болабой чигирчи» ва «Хайитимбатов Юлдош» фермер хўжаликлари раҳбарлари ер майдонлари шўрчи ювishi жараёнида чекланмаган ҳолда меъёрдан ортқ сув исроф қилиб, сувдан хўжасизларча фойдаланилишига йўл қўйганликлари аниқланиб, ушбу ҳолатлар юзасидан фермер хўжаликлари раҳбарларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 74-моддаси 2-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида иш кўзга тутилди, натижаси бўйича қонуний чора қўрилган.

Фақат, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги қонунлар ижроси юзасидан 2009 йилнинг 1 кварталда ўтказилган текширишлар натижасида қонунбузилиш ҳолатларини бартараф қилиш ва олдини олиш бўйича 12 та тақдимнома киритилиб, ушбу тақдимномалар натижаси бўйича 12 нафар шахс маъмурий, 5 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилган, 48 нафар шахс расман огоҳлантирилган.

Тан олиш керак, бу каби қинғир ишлар, қонунларни бузиш ҳолатлари 2008 йили эришган ютуқларимизга соя солади. Қонунбузарларга қарши нафақат ҳуқуқни муҳофазаси қилувчи органларнинг хо-

Туманимизда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг 2009 йил 3 феврал кунги қарори асосида «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» давлат дастурининг ижросини таъминлаш ва мониторинг қилиб бориш бўйича комиссия ташкил қилинган.

Дастурга асосан жойларда ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш мақсадида 385 та уй қуриш, 3 та савдо, 2 та умумий оватланиш, 6 та маиший хизмат кўрсатиш объектини ишга тушириш, шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида қорамоллар сонини 88100 тага етказиш, қамида 5 та енгил конструкцияли иссиқхона ташкил этиш ва бошқа қўлпаб хайрли ишларни амалга ошириш режалаштирилган. Умуман «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» дастурининг ижросини таъминлаш учун туманимиз бўйича 14 млрд. 414 млн. сўм сарфланган. Ҳозир қўпгина объектларда қурилиш ишлари жадал давом этмокда. Ушбу режанинг амалга ошиши қишлоқларимизнинг янада чиroy очилишига, аҳолининг турмуш даражаси ошишига, бир сўз билан айтганда, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари тўлақонли таъминланишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Тенгелбай БЕКМУРАТОВ,
Амударё туман прокурори

Қишлоқда коммунал хизмат муаммолари

Фаргона вилоят прокуратурасида коммунал ва транспорт хизматларини кўрсатиш, коммунал тўловлар учун қарздорликни камайтириш, бу бордаги муаммоларни ҳал этиш масалалари муҳокама қилинди. Йилгилишни вилоят прокуратурининг биринчи ўринбосари А.Сангинов олиб борди. Вилоят прокуратураси бўлим прокурори Б.Джурраев мазкур тақдимнома мутасадди идораларнинг фаолиятлари таҳлили ҳамда бевосита туман ва қишлоқларга бориб ўрганиш жараёнида аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари, уларни келтириб чиқарган шарт-шароит ва сабабларни кўрсатиб ўтиш билан бирга, муаммоларни бартараф этиш чора-тадбирлари ҳусусида сўз юритди.

Қишлоқ аҳоли пунктларини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш бўйича дастурий режалар бажарилмай қолган. Кўзда тутилган 101 та қишлоқнинг 89 тасига ичимлик суви ва қувурлари тортилган ҳолос. 117 та қишлоқдан 24 тасига газ қувурлари етиб бормаган. Ушбу жойларга транспорт, ичимлик суви, балонли газ етказиб беришда узилишлар одатий тусга кирган.

Табиий газ ва ичимлик суви қувурларини ўтказишда сустхаликка, ортқча харажатларга йўл қўйилган. Жумладан, Фуқрат туманининг қишлоқ аҳолисига ичимлик суви етиб бормаган. «Оби ҳаёт» МЖТ томонида 1,4 млн сўм ортқча харажат қилинган. Сметада кўрсатилганига нисбатан 1,3 млн сўмлик иш бажарилган.

Қиш ойларида газ қувурларида газ босими камайиб, айрим қишлоқларга умуман етиб бормапти. Ва бу аҳолининг ҳақли эътирозлари билан келтириб чиқармокда. Ўзбекистон туманидаги бир қанча қишлоқларда бир ой мобайнида газ ёнмаган. Айрим шахслар табиий газ тармоғига ноқонуний уланиб, фойдаланишган. Оқибатда, тармокдаги босим камайиб кетган.

Қишлоқ жойларда электр узатишда узилишлар одат тусига кирган. Айрим қишлоқларда бир кечакундузда электр чироклари атиги тўрт-беш соат ёнади. Қишлоқ туманларига электр энергияси 30 фоизгача узатилапти, ҳолос. Кечқурунлари чироклар тез-тез ўчиб қолди. Бунинг сабабларидан бири электр трансформаторлар эскирган. Уларнинг аксари 30-40

йил аввал ўрнатилган. Газ ва электр таъминотидаги узилишларнинг яна бир сабаби, айрим улгуржи истеъмолчилар тармокқа ноқонуний уланиб олишган.

Маърузачи коммунал тўловлар борасидаги қарздорлик сезиларли даражада камайиб бораётганини кўрсатиб ўтди. Жумладан, электр энергияси учун тўловлар 78,3 фоизда қолиб кетган. Марғилон шаҳрининг «Наврўз» МФЙда яшовчи 9 нафар фуқаро 4,5 млн сўм электр ҳақини тўламай келишган. Вилоят электр тармоклари қорхонаси айрим мансабдор шахсларнинг масъулиятсизлиги ва худуднозорлари устидан назорат ўрнатилмаганлиги оқибатида айрим фуқаролар рухсат олмамасдан, шартнома тузмасдан тармокқа уланиб, электр энергиясидан ноқонуний фойдаланишга йўл қўйилган.

Йилгилишда «Сувоқова», «Водий-газтаъминот», «Электр тармоклари» қорхоналарининг масъул мансабдор шахслари камчиликларни бартараф этиш, муаммоларни ҳал қилиш бўйича қўрилаётган чора-тадбирлар ҳақида ҳисоб бериши.

Вилоят прокуратурининг биринчи ўринбосари А.Сангинов якунловчи сўзида қишлоқларни ичимлик суви, табиий газ, электр энергияси билан таъминлаш дастурий тўқис бажариш, коммунал тўловлардан қарздорликни камайтириш борасидаги тегишли идораларнинг вазифаларини кўрсатиб ўтди.

Қўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.
Исроил ИБРОХИМОВ,
«Huquq» мухбири

Интиқом олиш ва жазо беришга қодир бўла туриб, авф этиш ажойиб фазилатдир.

Ярашув тўғрисидаги институтнинг амалиётда кенг қўлланилаётганлиги том маънодаги демократик жараённинг ёрқин кўринишидир.

2009 йил 3 апрелдаги «Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 66¹-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Қонун ярашув доирасига кирувчи жиноят турларининг кенгайтирилиши, бу институтнинг истиқболли эканидан далolat беради.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига ярашганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш институтининг киритилиши БМТ Бош Ассамблеясининг 1985 йил 29 ноябрдаги резолюцияси билан жиноят ва ҳокимиятни суниестемол қилиш қурбонлари учун одил судловнинг асосий принциплари Декларацияси талабларига мос келади.

Жазо чораларининг бу тарзда ислоҳ этилиши, биринчидан, жиноий жазоларнинг асоси ва адолатли қўлланилишини таъминлайди, шахс, давлат ва жамиятга етказилган моддий зарарни қоплайди, иккинчидан, қамоқда ётган маҳбусларнинг қарамовида бўлган оила аъзоларини таъминотсиз қолдирмайди ва энг муҳими, жазога тортилган фуқароларнинг маънавий, ахлоқий, руҳий, ҳақтоқи, jisмоний жиҳатдан соғлиғини сақлайди.

Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича суриштирувчи, терговчи, прокурор ва суд зиммасига қонун билан юклатилган мажбуриятлардан бири ярашув суд томо-

ни, асосли ва адолатли қарор қабул қилиш учун зарур бўлган ҳолларда юқорида кўрсатилган шахслардан ташқари ўзга шахсларни ҳам ишга жалб этиш ҳамда қонунда назарда тутилган бошқа ваколатлардан фойдаланиш ҳуқуқини чекламайди¹.

Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича, қонунда суд муҳокамасини олиб боришнинг алоҳида тартиби ҳамда ярашув тўғрисидаги ишларни тугатиш масаласини ҳал этиш чоғида суд аниқлаши шарт бўлган ҳолатлар доираси белгиланган. Жумладан, суд: ярашувнинг ихтиёрийлиги ва унинг сабабини; гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ўз айбибига ихтиёрий иқдор бўлганлигини; гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ўзи содир этган қилмишнинг оқибатларини англаганлигини ва етказилган зарарни бартараф этиш чораларини кўрган-кўрмаганлигини; жабрланувчи (фуқаровий даъвоарга) ёки гумон қилинувчи, айбланувчи, судланув-

ши мумкин, лекин бу тартиб такрорийлик белгисини берадиган жиноятларга татбиқ этилмайди².

Жиноят иши умумий тартибда кўриб чиқилаётган пайтда биринчи инстанция суди шахннинг ҳаракатларини Жиноят кодекси махсус қисмининг ярашилганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш учун имконият берувчи (ЖКнинг 66¹-моддаси) бошқа моддасига қайта малакалаш зарурлиги тўғрисида хулосага келса ва ишда ЖПКнинг 585-моддасида белгиланган ярашувга монелик қилмайдиган барча ҳолатлар мавжуд бўлса, суд ўзининг ажримда судланувчининг ҳаракатини қайта квалификация қилиб, ярашганлик муносабати билан ишни тугатади³. Бундай ҳолатда ҳам прокурорнинг фикри тингланади.

Жабрланувчи билан айнаи бир вақтнинг ўзига ишда фуқаровий даъвоар ҳам қатнашган ҳолларда ярашув тўғрисида иш юритишни бошлаш учун ҳам

ЯРАШУВ ИНСТИТУТИ КЕНГАЙТИРИЛДИ, ТАКОМИЛЛАШТИРИЛДИ

Шу маънода, мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислоҳотлари даврида аниқроғи, 2001 йилда «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонун либераллаштириш сиёсатининг муҳим таркибий жараёнларини бошлаб берди. Хуусан, озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазо турларини кенг қўллаш ҳамда қилмишнинг оғирлик даражаси, жиноят содир этган шахннинг ўз айбини тушуниб, унга иқдор бўлганлиги, жиноят оқибатида етказилган моддий ва маънавий зарарларни тўлиқ қопланганлиги учун жавобгарликдан озод қилиш қонунга киритилди.

Томонларнинг ярашганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиниши жиноят кодексига киритилиши, суд-ҳуқуқ соҳасида катта аҳамиятга эга бўлди. Чунки, агар айбдор жабрланувчи билан ярашилганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод этилса, авваломбор у судланган ҳисобланмайди, маҳсум ўз оиласи бағрида қолиб, ижтимоий фойдали меҳнат билан шугулланишни давом эттиради, ўз оиласига моддий, маънавий томондан ёрдами тегади. Оилани мустаҳкамликка путур етмайди. Бир сўз билан айтганда, бу қонун шахсни оғоҳликка чорлайди.

Қонунни қўллашдаги юқоридagi афзалликлар шахс манфаатига хизмат қилса, бошқа томондан маҳсумларнинг жазони ўташ билан боғлиқ бўлган барча ҳаракатлар давлат ҳисобига амалга оширилиши ҳисобга олинмайдиган бўлса, маҳсум маблағлар ҳам маълум миқдорда ташаб қолмади.

Мана шу муҳим ислоҳотларнинг амалга оширилиши муносабати билан ўтган 2008 йил ва 2009 йилнинг 1-чорагида жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар туман судлари томонидан 2377 нафар шахсга нисбатан 2254 та жиноят иши қўрилиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 66¹-моддасига биноан ярашилганлиги муносабати билан тугатилган.

Ҳаётнинг ўзи барча соҳада ислоҳотларни янада такомиллаштиришни тақозо этмоқда. Шу муносабат билан Олий Мажлиси Сенатининг ўн саккизинчи ялпи мажлисида бошқа долзарб масалалар билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 66¹-моддасига ўзгартиришлар киритилди. Маълумки, 2001 йилда Жиноят кодексининг 26 та моддасида ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноий ҳатти-ҳаракатларга нисбатан ярашув қўлланилган.

«Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 66¹-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Қонунга кўра, эндиликда Жиноят кодексининг 31 та моддасидаги ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган 42 та жиноят бўйича ярашилганлик муносабати билан жиноий жазодан озод қилиш қўлланилиши белгиланб берилди.

Демак, ўзгартирилган янги Қонунга биноан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 66¹-моддасидаги жиноятлар доираси бир мунча кенгайтирилди. Жумладан, жорий йилнинг 7 апрелидан бошлаб, зўрлик ишлатиб қўлланганини равиша озодликдан маҳрум қилиш, хат ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақлашни тартибинини бузиш, меҳнат қилиш ҳуқуқини, талқинот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик, меҳнатни муҳофаза қилиш, тоғ-қон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги, ёнинг хавфсизлиги қондаларини бузиш, безорилик (277-модданин 1-қисми) каби ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноятларни содир этган, ярашув шартларини тўлиқ бажарган шахслар ЖКнинг 66¹-моддаси асосида жавобгарликдан озод этилишлари мумкин.

Мирҳоҳид ОБИДОВ,
Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари

Ярашув тўғрисидаги ишларни судда кўришда прокурор иштироки

нидан тасдиқлангандан кейин келиб чиққан ҳуқуқий оқибатларни жабрланувчи (фуқаровий даъвоарга) тушунириш шартлидир. Қонуннинг ушбу талабига риоя этмаслик ярашув тўғрисидаги иш бўйича чиқарилган қарорнинг бекар қилинишига асос бўлиши мумкин.

Шуни назарда тутиш керакки, жабрланувчи (фуқаровий даъвоар) фақат биринчи инстанция суди маслаҳатхонага киргунга қадар гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи билан ярашилган ваз кечинга ҳаққи.

Ярашув тўғрисидаги қонун нормалари қўлланилишининг тезкорлигини таъминлаш ва кафолатлаш, гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ва жабрланувчи (фуқаровий даъвоар)нинг ҳуқуқларини муҳофаза этиш максалида ярашув тўғрисидаги иш бўйича қарор чиқариш ва судга юбориш учун қонунда белгиланган ўш суткалик муддатга қатъий риоя қилинишини назорат қилиш прокурор вазифасига киради. (ЖПКнинг 584-моддаси).

Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича суд муҳокамаси жиноят иши судга келган пайтдан эътиборан ўш суткадан кечиктирмай ўтказилади. Суд мажлисида гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи, жабрланувчи (фуқаровий даъвоар), уларнинг қонуний вакиллари, химоячилар, прокурор иштирок этиди (ЖПКнинг 585-моддаси). Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг «Судларда жиноят ишлари қўрилишида прокурор иштирокининг самарадорлиги ва таъсирчанлигини ошириш тўғрисида»ги 2004 йил 11 майдаги 21-сонли буйруғида ҳам ярашув тўғрисидаги ишлар судда қўрилишида прокурор иштироки мажбурийлиги қайд қилинган.

Қонун суднинг иш юзасидан қону-

нига бирон-бир тазйиқ бўлган-бўлмаганлигини; етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш билан боғлиқ масалаларни; гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи, уларнинг қонуний вакиллари розиликларини аниқлайди. Шундан сўнг суд химоячи ва прокурорнинг фикрини эшитади. Агар суд мажлиси давомида юқоридagi талаблар тасдиқланмаса, шунингдек содир этилган қилмишда янада оғирроқ жиноят белгилари мавжудлиги аниқлангудек бўлса, суд ишни умумий асосларда дастлабки тергов юришти учун прокурорга юбориш тўғрисида ажрим чиқаради (ЖПКнинг 585-моддаси). Бундай ҳолатда ишда иштирок этаётган прокурорнинг ўзи, шундай ажрим чиқарилишининг ташаббускори бўлиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг юқорида қайд қилинган буйруғида «Ярашув тўғрисидаги ишларнинг қўрилишида прокурор ярашувнинг ихтиёрийлиги ва унинг сабаблари, жабрланувчига нисбатан тазйиқ ўтказилмаганлиги ва бошқа масалаларни синчковлик билан текширилиши орқали қонуний ажрим чиқарилишига қўмақлашини», деб кўрсатилган.

Ярашилганлиги муносабати билан жиноят ишини тугатиш тўғрисидаги масалани ҳал этиш пайтида шун эътиборга олиш лозимки, ушбу ҳуқуқий институт фақат Жиноят кодексининг 66¹-моддасида кўрсатиб ўтилган жиноятлардан бирортасини биринчи марта содир этган шахсга нисбатан қўлланилиши мумкин. Агар шахс бир неча жиноят содир этган бўлиб, улардан бири Жиноят кодексининг 66¹-моддасида кўрсатилган бўлса, ишнинг шу қисми Жиноят-процессуал кодексининг 62-бобида белгиланган тартибда тугатилади.

жабрланувчи, ҳам фуқаровий даъвоар томонидан тегишли ариза берилган бўлиши шарт. Иш бўйича бир гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ва бир неча жабрланувчи бўлган ҳолатлар учун ҳам қонунда айнан шундай талаб белгиланган. Жабрланувчиларнинг бирортасидан тегишли ариза бўлмаган ҳолларда ярашув тўғрисида иш юритиш мумкин эмас. Бундай ҳолда жиноят иши бўйича иш юритиш умумий асосларда олиб борилади⁴.

Жамиятда хорик тажрибаси асосида низоларни ҳал этишнинги янги ноанъанавий шакллари пайдо бўлиши давр тақозосидир. Прокурорнинг вазифаси бу шакллари ўтмишида кўп бора бўлгани сингари бузиб юборилишга йўл қўймайдиган янада ривожлантириб боришдан иборат. Шу боисдан унинг бутун қулайрати жабрланувчи билан ярашилганлиги тўғрисида жазодан озод қилинган айбдор шахслар томонидан жиноят ва ҳуқуқбузарлик содир этилишининг олдини олишга, ҳуқуқий демократик давлат асослари барпо этила бориши билан вужудга келадиган бу каби янгиликлар аҳамиятга путур етказилишга йўл қўймасликка қаратилмоғи лозим.

Бахтиёр ПУЛТОВ,
Бош прокураторунинг Олий ўқув
курслари катта ўқитувчиси

¹ Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг «Ярашув тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида»ги 2002 йил 25 октябрдаги 25-сонли қарорининг 7-банди.

² Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қайд қилинган қарорининг 10, 11- бандлари.

³ Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қайд қилинган қарорининг 12- банди.

⁴ Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қайд қилинган қарорининг 2- банди

ЎЗБЕКИСТОН

05.55 Кўрсатувлар дастури. 06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»

18.35 «Очиқ». 18.45 «Она замин ноҳматлари». 18.55 «Бир кун».

4-MAY Dushanba

16.40 «Ўзбек адабиёти». 16.45 «Мужиковий дунё». 17.00 «Дарвиннинг боласи».

09.10 «Эълонлар». 09.15 «Буюк Хитой девори». 09.30, 12.30, 15.35, 18.15 «Тошкент-2200».

SPORT

7.00 «Бодрое утро». 8.00 «Талкин». 8.35 «Малахов +».

УНИВЕРСАЛ

«ИШТАҲА БЎҒУВЧИ»

Британиялик олимлар қанақа овқат билан иштаҳани бўғиб қўйишни аниқладилар

Гликемик индекс қандаги шакар миқдори таъсирига қараб углеводларнинг тақсимланишидир. Гликемик индекс юқори бўлган маҳсулотларга оқ нон, турли ёрмалар (крупя), ширинликлар киради.

МЕВА ҲАМДА САБЗАВОТЛАР: КИМГА ФОЙДА, КИМГА ЗАРАР?

Европа мамлакатларида амалга оширилган тадқиқотларнинг қўрсатишича, янги узилган мева ва сабзавотларнинг истеъмол қилинган касаллиги (рак) ривожланиши хавфи ошиб кетар экан.

Илгари амалга оширилган тадқиқотлар натижаларига қўра, хар куни 600 грамм сабзавот ва мева истеъмол қилинган кишилар ушбу маҳсулотлардан 220 грамм истеъмол қилинган кишиларга қараганда йўғон ичак саратонига 20-25 фоиз камроқ чалинар экан.

«СУКУНАТ ДАВРИ»

Кейинги юз йил ичида қуёшнинг нур сочилиши тобора кучайиб боради, хиралашиб бормоқда. Унда қуёш доғлари кўринмайпти, қуёш юзасидаги оғиш чакнашлар тобора қамайиб бормоқда.

04.00, 08.05 «Добро утро». 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости

04.00 «Доброе утро, Россия!». 07.55 «Секретный фарватер».

07.00 М/ф «Рорри-гончая тачка». 08.00 М/с «Чуды-юды в лапке».

07.00, 02.55 «Клуб деттивов». 07.55 «Музыка на ДТВ».

07.00 М/с «Люди Икс». 07.55 М/с «Смешарики».

05.55 Кўрсатувлар дастури. 06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»

17.35 «Эрталак - яхшиликлар етаклари». 17.55 «ТВ - бизнес хабарлари».

5-MAY Seshanba

09.10 «Кунюк думбюкчалар». 09.15 «Конажақ ағалари».

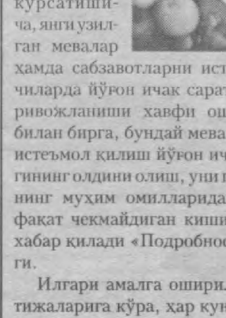
07.25 «Салом, Тошкент!». 08.25, 19.20 Бизнес-«Пойтахт».

SPORT

7.00 «Бодрое утро». 7.50 «Тет-а-тет».

УНИВЕРСАЛ

«ИШТАҲА БЎҒУВЧИ»

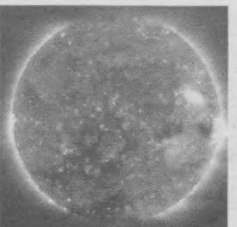

Британиялик олимлар қанақа овқат билан иштаҳани бўғиб қўйишни аниқладилар

Гликемик индекс қандаги шакар миқдори таъсирига қараб углеводларнинг тақсимланишидир. Гликемик индекс юқори бўлган маҳсулотларга оқ нон, турли ёрмалар (крупя), ширинликлар киради.

МЕВА ҲАМДА САБЗАВОТЛАР: КИМГА ФОЙДА, КИМГА ЗАРАР?

Европа мамлакатларида амалга оширилган тадқиқотларнинг қўрсатишича, янги узилган мева ва сабзавотларнинг истеъмол қилинган касаллиги (рак) ривожланиши хавфи ошиб кетар экан.

Одатда куёшнинг фаоллиги II йиллик давр ичида ўзгариб туради. Фаоллик чўққисига етганда, уни баъзи олимлар «куёш максимуми» деб ҳам аташади. Куёшнинг магнит майдони турли кўринишлари юзага келтиради: ўртacha саволи катталаридаги иссиқ газлар зўлдери тенага кўтарилади, тез-тез куёш чакнашлари кўзга ташланади. Кейин яна тинч давр бошланади.

Ўтган йили куёшдаги тинч давр тугаб, фаоллиши бошланади деб қўтилган эди. Аммо бундай бўлмади: куёш шомоли босими 50 йил ичида энг паст ҳолатда ва радионурланиш 55 йил ичида энг паст ҳолатда бўлди.

Лондондаги университет коллежи профессори Луиза Хара хонимнинг айтишича, нега бундай бўлаётгани ва қачон куёшда фаоллик даври бошлангани номаълумлигича қолмоқда. «Биронта ўзгариб белгилари хали кўрингани йўқ», деди хоним, сўнгга қўшиб қўйди: «Кўпгина олимлар куёшнинг аввалги нормал ҳолига қайтишига шубҳа қилмайдилар». Иккинчи бир гуруҳ астрономлар эса «куёш иккинчи бор сукунат даврига кириб бораётган бўлса керак», деган фикрни билдирмоқда.

17 аср ўтасида куёшнинг хозирги сукунат даври ўрганишга, «Маундер минимуми» деб аталган давр 70 йил давом этиб, «кичик музлик даври»нинг келиб чиқишига сабаб бўлган эди. Бу ҳолат баъзи бир олимларнинг бизнинг кунларимиздаги бундай совуқ тунишни икклиминг ўзгаришига нисбатан куёшнинг ўзига ҳок жавобдир деб таъкидлашларига сабаб бўлмоқда. Аммо ҳеч ким куёш фаоллигининг асрлар давомида ўзгариб турадиган ошши ёки камайиши Ергади ҳаётга қандай таъсир қилишини тахмин қилмайдилар. Аммо шунга қарамадан куёшнинг хозирги сукунат даври астрономларга куёшни энг майда тафсилотларига ўрганиб чиқишига имкон яратди.

«ИЧКИ СОАТЛАР» СИРИ

Вашингтон университети олимлари инсоннинг «ички соатлар» сирини аниқладилар. Илмий жамоа хозирги кунларда соат пояслари алмашганининг инсон организмга етказадиган оғир оқибатларини бартафак этишга имкон яратди, ёрдам берадиган дори-дармонлар яратиб устидан иш олиб бормоқда, деб ёздади «ПОДРОБНОСТИ» ахборот агентлиги.

Кишилар бир китабдан иккинчи китбага ўтиб ўтганда, уларнинг организмга жиддий зарар етиши мумкин, чунки бунда тун билан кун алмашиб қолади, улар янгича ҳолатларга қўниқолмасдан каттик азоб чекадилар.

Тадқиқот ишлари раҳбари Горацио де ла Иглесиянинг айтишича, тун ва кун вақтларининг ўзгариб қолиши натижасида киши уйкусининг икки шакли ўртасида, яъни чуқур уйку ва куш уйкуси ўртасида ўзига ҳос «пиэзо» пайдо бўлади, яъни кишининг «ички соатлар» механизми иши бузилади. «Ички соатлар» иши эса тун ва кун кириши билан ҳамбарчас боғлиқдир.

Чуқур уйку бош мианинг туб хужайралари фаолияти билан боғлиқ бўлганлиги сабабли, киши соат поясларининг тўсатдан кескин ўзгаришларига теда қўниқиб қолади, аммо «куш уйкуси», яъни теда уйкуга кетиш ва теда уйғониш масаласи бироз кингирок кечади. Бунга кишилар бирон hafta давомида қўниқолмай юридилар. Олимлар яқин вақтлар ичида махсус халдориларни яратиб умиддалар. Бундай дорилар ишлаб чиқарилаётган, айтайлик Осмёдан Америка китабхонасидаги ўтган кишиларнинг бир-икки hafta ўзига қолмай, гарансиз юришларига барҳам берилди.

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00, 18.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 «Малахов +»
9.05 «Теннис академияси»
9.30, 21.30 «Хабарлар» (узб)
9.55 Гандбол
10.55 «Футбол шарҳи»
11.30 Бокс. Ўзбекистон биринчилиги
12.10-13.50 Футбол. «Иттифок» - «Бунёдкор»
16.25 Футбол. Осв чемпионлар лигаси. «Пактор» - «Ал Аҳли»
20.25 «Тет-а-тет»
20.35 «Спортдан махаллари»
20.55 Белбоғли кураш
21.55 Футбол. ОФК кубоги. «Нефчи» - «Ал Аҳад»
23.40 Футбол. УЕФА чемпионлар лигаси. Ями Финчел. «Челси» - «Барселона»
1.40 «Тунинг осуда бўлини»

KAMALAK-TV

12.00, 14.15 Клип минутка
12.20 Ералаш
12.40 М/ф «Анастасия»
14.35 Х/ф «Последняя Мимми»
16.10 М/ф
16.30 Музыкальная дорожка
17.10 Х/ф «Мужчина по вызову»
18.40 Музыкальная дорожка
19.50 Х/ф «Зарплатное царство»
21.00 Музыкальная дорожка
21.40 Х/ф «Никита»

08.30, 10.30, 18.00, 20.00 Т/с «Патини дохчи»
09.00, 21.00 Т/с «Ранетки»
10.00, 01.00 Истори в деталях.
11.00, 22.00 Т/с «Кремлевские курсы»
12.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
14.00 Т/с «Чемпион»
15.00 Т/с «Дом кувырко»
16.30 М/с «Все псы попадают в рай»
15.00 М/с «Новые приключения человека-паука»
15.30 М/с «Клуб Винкс - школа волшебниц»
16.00 М/с «Черный плащ»
16.30 Т/с «Ханна Монтана»
17.00 «Галилео»
18.30 Т/с «Кадетство»
19.30 Т/с «6 кадров»
23.00 Х/ф «Сокровища Атлантиды»
01.30 «Песня дня»
02.00 Х/ф «Каждый день праздник»
03.35, 04.30 Т/с «Тайны Смольвиля»
06.10 Музыка на СТС.

6-MAY Chorshanba

09.35 «Соғлик - бойлик»
09.55, 12.55, 20.20 «Дўзах»
10.00, 13.00, 16.00 «Давр»
10.10, 21.05 «Касамбиди» Т/с
11.00 «Арсона ва ҳақиқат»
11.50 «Секри кўйлар»
12.20 «Фолк» Т/с
13.10 Ешлар гиёҳвандликка қарши: «Зулмат аро»
13.30, 19.30 «Шамоллар мусавари» Т/с
14.15 «Котир»
14.20 «Тошкент таронаси»
14.30 «Футбол-2009»
15.35 «Илҳом қантолари»
15.55 «Юртим юраги»
16.10 «Уйимдаги фаршам»
16.30 «Тошкент-2200»
16.45 «Музыкавий дунё»
17.10 «Эртаққ оламиди»
18.40 «Келажак эгалари»
18.50 «Ватан меҳри»
19.00, 22.00 «Давр»
20.30 «Автопартуль»
20.50 «Дунё бўйлаб»
21.00 «Онақон қишлоғи»
22.30 Б/ф «Иф қаласининг маъбуси»
00.00 «Юрт тинчилиги»

TOSHKENT

07.20 Курсатувлар тартиби.
07.25 «Салом, Тошкент»
08.25, 19.20 Бизнес-«Пойтахт»
08.35, 18.55 Т/с «Муҳаббат қаваси»
09.00, 18.00, 22.30 «Телекурьер-маркет»
09.15, 12.55, 15.20, 18.25, 18.50, 19.45, 20.55 «Анонс»
09.20 «Саломат бўлинг!» (рус)
09.30, 15.00, 18.30, 21.30 «Пойтахт»
09.40, 21.50 «Уйларим»
09.45 «Репортаж»
10.00 «Тошкентнинг латифа»
10.00 «Уйғулмас оҳанглари»
10.25, 15.35, 18.15, 20.20 «Тошкент-2200»
10.30, 20.00 «Пойтахт» (рус)
10.40, 21.00 Т/с «Милградор»
11.15 «Эпикали»
11.20 Б/ф «Қизилқоқил Эшак»
13.00 «Нафосат олами»
13.10 «Ватан мадҳи»
13.20 «Қадимки қадимки»
14.00 «Садриддин Ёқубов»
14.35 «Хўша»
15.25 «Жаҳон операси»
15.40 «Муқайдам сеҳри»
16.20 «Ажойиб юмкинотлар»
17.50 М/ф «Ака-ука Гриммлар»
19.35 «Каранасар»
19.35 «Бароққон мадрасаси»
19.50 «Дурдона»
20.25 «Менинг шарҳим»
20.45 «Илгары»
21.55 «Жозоба»
22.15 «Эртаси эгалари»
22.50-20.25 Кино: «Шаҳарлик қизлар»
07.55 «Музыка на ДТВ»
08.00-09.30 М/ф
09.30 «Тысяча мелочей»
10.00, 15.00, 22.00 «Вне закона»
10.30, 17.00 Т/с «Морская полиция: Спецотдел 2»
11.30 Х/ф «Чертов пьанино»
12.10, 13.30, 20.30 «Смешное, чм кролик»
14.00, 18.00 «Судебные страсти»
15.30, 19.00, 22.30 Т/с «Безумный свидетель 3»
16.00, 00.00 Т/с «Закон и порядок: Специальный корпус 7»
19.30, 23.00 Т/с «Мошеники»
21.00, 21.30 «Брачное чтиво»
01.00 «Голые прикол»
01.30 Автоновости «Карданный вал»
02.00 Т/с «Мертвая зона»
03.00 Т/с «Следствие велет Да Винчи»
05.55 Т/с «Агентство «Алиби»»
07.00 М/с «Люди Икс»
07.55 М/с «Смешарики»

ТВ

05.00 «Сегонда утрот»
08.00 «Данный ответ»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 «Сегонда»
09.25 «Особо опасни»
10.00 Т/с «Солтисъ пария»
11.00 «Суд прикисаний»
12.20 Т/с «Государственная граница»
21-20 то года»
15.30 Т/с «Авдокат»
17.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор»
18.30 Т/с «Катя»
20.20 Т/с «Слейп. Программа убивать»
22.20 Боевик «Угнанное сокровище»
00.00 Х/ф «Остров доктора Морро»
02.00 «Особо опасни»
02.35 Т/с «Наполеон и Жозефина: История любви»
04.15 Т/с «Все включено»

ТВ 000

07.00 М/ф
08.00 М/с «Рорри-гночная тарчка»
08.30 М/с «Чуды-чуды в лаке»
09.00 М/с «Шаман

7-MAY Payshanba

10.10, 21.05 «Касамбиди» Т/с
11.00 «Арсона ва ҳақиқат»
11.50 «Ўзбегим ёшлари»
12.20 «Фолк» Т/с
13.10 «Уйимдаги фаршам»
13.30, 19.30 «Шамоллар мусавари» Т/с
14.15 «Ўлук неъмат»
14.20 «Дунё бўйлаб»
15.30 «Зарфаст»
15.30 «Тошкент таронаси»
15.35 «Тасвир ва таассурот»
16.10 «Тошкентнома»
16.25 «Юртим юраги»
16.30 «Олтин туяроқ»
16.45 «Музыкавий дунё»
17.10 «Эртаққ оламиди»
18.35 «Қишлоқ таракўйити»
18.50 «Ватан меҳри»
18.55 «Ардок»
19.00, 22.00 «Давр»
20.30 «Чемпион»
20.50 «Набатчи»
21.55 «Онақон қишлоғи»
22.30 Киноқаласи: «Бир миллионлик машинка»
00.00 «Юрт тинчилиги»

TOSHKENT

07.20 Курсатувлар тартиби.
07.25 «Салом, Тошкент»
08.25, 19.20 Бизнес-«Пойтахт»
08.35, 18.55 Т/с «Муҳаббат қаваси»
09.00, 18.00, 22.30 «Телекурьер-маркет»
09.15, 12.55, 15.20, 18.50, 19.45, 20.55 «Анонс»
09.20 «Саломат бўлинг!» (рус)
09.30, 15.00, 18.30, 21.30 «Пойтахт»
09.40, 21.50 «Уйларим»
09.45 «Репортаж»
10.00 «Тошкентнинг латифа»
10.00 «Уйғулмас оҳанглари»
10.25, 11.10, 15.35, 18.25, 18.50, 19.45, 20.55 «Анонс»
09.20 «Саломат бўлинг!» (рус)
09.30, 15.00, 18.30, 21.30 «Пойтахт»
09.40, 21.50 «Уйларим»
09.45 «Репортаж»
10.00 «Тошкентнинг латифа»
10.00 «Уйғулмас оҳанглари»
10.25, 15.35, 18.15, 20.20 «Тошкент-2200»
10.30, 20.00 «Пойтахт» (рус)
11.15 «Эпикали»
11.20 Б/ф «Қизилқоқил Эшак»
13.00 «Нафосат олами»
13.10 «Ватан мадҳи»
13.20 «Қадимки қадимки»
14.00 «Садриддин Ёқубов»
14.35 «Хўша»
15.25 «Жаҳон операси»
15.40 «Муқайдам сеҳри»
16.20 Б/ф «Уч бақалоқ»
17.50 М/ф «Ака-ука Гриммлар»
19.35 «Каранасар»
19.35 «Бароққон мадрасаси»
19.50 «Дурдона»
20.25 «Менинг шарҳи»
20.45 «Илгары»
21.55 «Жозоба»
22.15 «Эртаси эгалари»
22.50-20.25 Кино: «Ўзғалик сирин»
02.00 Спортивный турнир
Покер после полуночи.
16.00 Х/ф «Гамера: Страж Вселенной»
06.00 Релакс.
07.00 М/с «Люди Икс»
07.55 М/с «Смешарики»
07.00 М/с «Рорри-гночная тарчка»
08.30 М/с «Чуды-чуды в лаке»
09.00 М/с «Шаман

UZBEKISTON

05.55 Курсатувлар дастури.
06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00, 12.50, 22.30 «Икким»
07.05, 08.30, 10.35, 14.15, 15.00, 16.15, 17.10, 20.00, 20.50, 22.25 ТВ - анонс.
07.10 Театр: «Парвона»
07.50, 18.00 «Олтин мерос»
08.00 «Ахборот»
08.35, 21.50 «Доворак самурай» Т/с.
09.15 «Ихбор»
09.20 - 10.20 «Майнавинат» дастури.
10.20 «Худудлар ҳаёти»
10.40 «Ягона оилада»
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»
11.10, 19.20 «ТВ - шифкор»
11.15, 20.05 «Адолат тарозини» Т/с.
11.50 «Дўриом табати»
12.55, 18.05 Т/с «Алишер Навоий»
13.30 «Эски альбом»
«Болалар сайёраси»
13.35 «Андерсен эрталоғи» М/с
14.20 «Рингон дунё»
14.40 «Эркин иктисодиёт»
15.05 «Тирик сайёра»
15.55 «Адамлардан бери»
16.20 «Тараққий этиш»
16.40 «Икки дарё оралнида»
17.15 «Тавлиғма эътибор - келажакка эътибор»
17.35 «Эрталоқлар - яхшиликка

TOSHLAR

06.55 «Yoshlar» саломи.
07.00, 15.00 «Ешлар майдоғи»
07.30, 18/55 «Ардок»
07.35 «Мультиплатонома»
07.45, 15.30, 16.40, 21.55 «Ўзбек адабиёти»
07.50 «Хайт сўмоқлари»
08.10 Т/с «Сардор»
08.55 «Ватан меҳри»
09.00, 17.00 «Дўриом боғаси»
09.10 «Қуноқ дўмбоқчалар»
09.20 «Қишлоқ ва ташлим»
09.30 «Пойтахтим»

RUSSIA

04.00, 08.05 «Доброе утро»
08.00, 11.00, 14.00, 19.00 «Новости»
08.30 Малахов +
09.30 Модный приговор
10.25 Контрольная закупка
11.15 Т/с «Агент национальной безопасности»
12.00 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 Понять. Простить
14.15 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся»
15.55 Федеральный судья
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «След»
18.05 «Пусть говорят»
18.55 Т/с «Богатая и любимая»
20.00 «Время»
20.30 Т/с «Застава Жилина»
21.35 «Мадонна маршала Конева»
22.00 «Челные новости»
22.55 Х/ф «Вулкан»
00.40, 02.05 Х/ф «Тот, кто меня бережет»
02.30 Т/с «Внезапная удача»

UZBEKISTON

05.55 Курсатувлар дастури.
06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00, 12.50, 22.35 «Икким»
07.05 Театр: «Алдагани хотин яхши»
07.50, 18.00 «Олтин мерос»
08.00 «Ахборот»
08.30, 13.30, 14.15, 15.50, 17.10, 17.55, 20.00 ТВ - анонс.
08.35 «Табии» Б/ф. 1-қисм.
09.15 «Ихбор»
09.20 - 10.20 «Майнавинат» дастури.
«Болалар сайёраси»
10.20 «Цирк, цирк, цирк»
10.35 «Мулкор»
10.55 «Сизнинг адвокатингиз»
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»
11.10, 19.20 «ТВ - шифкор»
11.15, 20.05 «Адолат тарозини» Т/с.
11.50 «Ахборот» (инглиз)
12.55, 18.05 Т/с «Алишер Навоий»
«Болалар сайёраси»
13.35 «Андерсен эрталоғи» М/с
14.20 «Бир жинот изида»
14.40 «Тараққий этиш ва фарзандлик сари»
15.00 «Тирик сайёра»
15.55 «Минг бир ривоят»
16.00 «Халқ елдида»
16.40 «Икки дарё оралнида»
17.15 «Махдуд»
17.35 «Эрталоқлар - яхшиликка

RUSSIA

04.00, 08.05 «Доброе утро»
08.00, 11.00, 14.00, 19.00 «Новости»
08.30 Малахов +
09.30 Модный приговор
10.25 Контрольная закупка
11.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
12.00 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 Понять. Простить
14.15 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся»
15.55 Федеральный судья
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «След»
18.05 «Пусть говорят»
18.55 Т/с «Богатая и любимая»
20.00 «Время»
20.30 Т/с «Застава Жилина»
21.35 «Человек и закон»
22.35 Ночные новости
22.55 Х/ф «В постели с врагом»
00.40, 02.05 Х/ф «Вердикт»
03.00 Т/с «Внезапная удача»

UZBEKISTON

05.55 Кўрсатувлар дастури. 06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».

07.00, 12.50, 22.25 «Икким». 07.05, 08.30, 11.55, 15.30, 17.10, 20.00, 20.50 ТВ - анонс.

07.10 Театр: «Алдагани хотин аяши». 07.55, 18.00 «Олтин мерос».

08.00 «Ахборот». 08.35 «Табиб». Б/ф. 2-қисм. 09.15 «Изор».

09.20-10.20 «Манавайт» дастури. Болалар сайраси». 10.20 «Болалар дуниси».

10.40 «Талимга эътибор - келажакка эътибор». 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».

11.10, 19.20 ТВ - шифокор. 11.15, 20.05 «Ардак тарозиси». Т/с. 12.55, 18.05 Т/с «Алишер Навоий».

13.25 «Хайт манзаралари». «Болалар сайраси». 13.35 «Ардакор эртаклари». М/с. 14.15 «Хонадон».

14.40 «Тирки сайра». 15.35 Б/ф «Бердош». 16.40 «Икки дарё оралигида».

19.00 «Зиё студияси: «Эътикод мустақамлиги йўлида».

02.00 «Ахборот». 04.00 «Ахборот». 04.30 Театр: «Алдагани хотин аяши».

05.15 «Икки дарё оралигида». 05.35-5.55 Тонгли навалар.

06.55 «Yoshlar salomi». 07.00, 15.00 «Ёшлар майdonи».

07.30, 16.55 «Ардоқ». 08.00 «Ахборот». 08.40 Театр: «Алдагани хотин аяши».

09.10 «Келажак агалари». 09.30 «Шарк дарвозаси». 09.35 «Чемпион».

09.55 «Yoshlar salomi». 07.00, 15.00 «Ёшлар майdonи».

07.30, 16.55 «Ардоқ». 08.00 «Ахборот». 08.40 Театр: «Алдагани хотин аяши».

09.10 «Келажак агалари». 09.30 «Шарк дарвозаси». 09.35 «Чемпион».

J-MAY

09.55, 12.55 «UZEX». 10.00, 13.00, 15.00 «Давр».

10.10, 21.05 «Касамид». Т/с. 11.00 «Афсона ва ҳақиқат».

11.50 «Секрети кўлар». 12.20 «Ахборот». 13.10 «Ихлос зами».

13.30, 19.30 «Шамоллар мусававри». Т/с. 14.15 «Хотира».

14.20 «Ранглар рақси». 15.35 «Илҳом қанотлари».

15.55 «Нажот Тошкентим». 16.10 «Етти гулза».

16.30 «Тошкент таронаси». 16.45 «Муъжизавий дунё».

17.10 «Эртақлар оламида». 18.25 «Сўз ҳам тугайди?».

КХВАСИ». 09.00, 18.00, 22.30 «Телекүрбасар».

09.15, 13.55, 15.20, 18.25, 19.45, 20.55, 22.45 «Анонс».

09.20 «Дўстлар». 09.30, 15.00, 18.30, 21.30 «Пойтахт».

09.40 «Эртанинг агалари». 09.55, 21.50 «Уйларим».

10.00 «Шарк охиралиги». 10.25, 11.35, 15.35, 18.15 «Тошкент-2200».

10.30, 20.00 «Пойтахт» /рус/. 10.40, 21.00 Т/с «Милатрос».

11.10 «Афиша». 11.20 М/ф «Кен - атул эмагим».

13.00 «Шарк охиралиги». 14.05 «Открытая дверь».

SPORT

7.00 «Бодро утро». 7.50 «Тет-а-тет».

8.00, 18.30 «Хабарлар» (рус) 8.20 «Малахов +».

9.05 «Теннис академияси». 9.30, 21.00 «Хабарлар» (узб) 9.55 Гандбол. Ўзбекистон чемпионати.

10.55 Бокс. Рейтинг жағдлари. 11.55-13.35 Футбол. УЕФА чемпионат лигаси. Ярим финал. «Челси» - «Барселона».

18.00 «Тет-а-тет». 18.15 «Улит» «Икколлари».

18.55 «Футбол мушкетери». 19.15 Белбоғи кураш. Ўзбекистон чемпионати.

19.45 «ГОЛ». 20.50 Футбол. Обзор Кубка УЕФА. 21.55 «Теннис слухает».

22.40 Б/ф «Бокс суюмоқлари». 22.50 «Тунингиз осуда бўлсин!».

12.00, 14.10 Клип минута 12:20 Ералаш 12:40 М/ф «Геракл» 14:30 Х/ф «Даврад ризи-нож-ничи».

БОЛАЛАРГА БАҚИРМАНГ

Болалигида ота-отасидан кўп дўк-пўниси эшитган шахслар улгайганларидан бош миясида кескин ўзгаришлар юз бериб, суицидга, яъни ўз жонига касд қилишга мойил бўлиб қоларкан.

Уларнинг миёнасидаги ўзгаришлар худди сурункали депрессия касалига чалинган кишиларнинг миёнасидаги ўзгаришларга ўхшар экан. Бу ўзгаришлар тўғридан-тўғри соғлиқка зарар етказмайди.

Болалигида киндир уйда кўпроқ дакки эшитган, турли кийнок ва хўрлашларга гиррифтор қилинган бўлса, ўша шахс тинч оилани...

ларда тарбияланган ўз тенгдошларига қараганда ўз жонига касд қилишга кўпроқ мойил бўлиб қолади, деб ёзади Bigmir.

Бундан ташқари, улар ота-онаси ялаб-юлдаган бошқа каламушчаларга қараганда тезроқ жинсий ҳаётга киришиб, кўпроқ бола-лар экан.

Кейин шундай тест сновлари одамларда ўтказиб қўрилади. Каффияти тушиб турган ота-онанинг қаҳру ғазабига кўпроқ доғур бўлган болаларнинг кўпчилиги тўлиқ балоғат ёшига етмасдан ниҳохисз турмушга шўнғишиб, бир этак болалари дунёга келтиришар, уларни боқиб, кийинтириш, ўқитиш бобида қийна-либ қолишга, қимдан ўч олишни билмай, барча қаҳру ғазабини болаларга сочлар экан.

RUSSIA

04.00, 08.05 «Доброе утро». 08.00, 11.00, 14.00 Новости.

08.30 Малахов + 09.30 Модный приговор 10.25 Контрольная закупка.

11.20 Т/с «Агент национальной безопасности».

12.20 «Детективы» 13.00 Другие новости 13.25 Понят. Простить 14.15 «Хочу знать».

15.50 «Давай поженимся». 15.55 Федеральной судья 17.00 Вечерние новости 17.20 Т/с «След».

18.05 «Плюс говору» 18.55 «Люде чудесе» 20.00 «Время».

21.00 «Песни Весны и Победы» 22.05 Х/ф «Перед рассветом» 23.40 Х/ф «В двух шагах от Рая».

YOSHILAR

04.00 «Доброе утро, Россия».

07.50 «Мусулмани» 08.05 «Мой серебряный шар. Сергей Мартинсон».

09.00, 10.55 Т/с «Улицы разбитых фонарей».

10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Вести».

10.25, 13.20 «Местное время. Вести - Москва».

10.45 М/ф «Жил-был пес». 12.00 Т/с «Гонка за счастьем».

13.40 Т/с «Марш Турецкого». 14.35 «Суд эфир».

TOSHKENT

07.20 Кўрсатувлар тартиби. 07.25 «Салом, Тошкент!».

08.35, 18.55 Т/с «Мухаббат қавқаси».

09.00, 18.10, 22.30 «Телекүрбасар».

09.15, 13.55, 15.20, 18.25, 19.45, 22.45 «Анонс».

09.20 «Фотосан». 09.30, 18.30, 21.30 «Пойтахт».

09.40 «Аёл қалби». 09.55, 21.50 «Уйларим».

10.00 «Шарк ахиралиги». 10.25, 11.35, 15.35, 18.15 «Тошкент-2200».

TV

07.00 М/ф «Рорри-ночная тапика».

08.30 М/с «Чуды-годы в лапке».

09.00 М/с «Шаман Кинг». 09.30 М/ф.

10.00, 19.05 Т/с «Человек-невидимка».

15.00, 02.30 Т/с «Торнадо особого назначения».

12.00 Д/ф «Тайные эскизы Бриллиантовая мафия».

13.00 Мистика звезд 14.00 Т/с «Моя любимая женщина».

DTV

07.00, 03.00 «Клуб девочек».

07.55 «Музыка на ДТВ». 08.00-09.30 М/ф.

09.30 «Тысяча мелочей». 10.00, 15.00, 22.00 «Битва экстримов».

10.30, 17.00 Т/с «Морская полиция: Спецотдел 2».

11.30 Х/ф «Возвращенный ад».

13.30, 20.30 «Смешнее, чем кролики».

14.00, 18.00 «Судебные притали».

KAMALAK-TV

12.00, 14.10 Клип минута 12:20 Ералаш 12:40 М/ф «Геракл» 14:30 Х/ф «Даврад ризи-нож-ничи».

16.15 М/ф 16:35 Музыкальная дорожка 17:15 Х/ф «Шлиноские игры».

19:20 Музыкальная дорожка 20:00 Х/ф «Ангел-А» 21:30 Музыкальная дорожка 22:10 Х/ф «Тыныч горд».

RUSSIA

05.00, 13.10, 16.30 Новости 05.10 «День Победы».

08.50, 11.55 Х/ф «Ди-версант» 11.00 Москва. Красная площадь. Парад, посвященный Дню Победы.

YOSHILAR

04.30 Х/ф «Приказ: огонь не открывать».

06.00 Х/ф «Они сражались за Родину».

TOSHKENT

07.20 Кўрсатувлар тартиби. 07.25 «Салом, Тошкент!».

08.25, 18.55 Т/с «Мухаббат қавқаси».

TV

07.00 М/ф. 08.00 М/с «Жизнь с Луи».

09.00 М/с «Чуды-годы в лапке».

DTV

07.00, 04.00 «Клуб девочек».

07.55 «Музыка на ДТВ». 08.00 Д/ф «Как ухидили кумиры. Ирек Кантемиров».

KAMALAK-TV

10:00, 11:35 Клип минута 10:20 М/ф «Леди и бродяга».

11:55 М/ф «Леди и бродяга 2».

13:05 Рейтинговый фильм 14:45 Кино ХИТ «Гаттава».

16:25 Музыкальная дорожка 17:05 Х/ф «Переходь рождение».

18:35 Музыкальная дорожка 19:15 Х/ф «Пункт назначения».

20:55 Музыкальная дорожка 21:35 Х/ф «Цвет ночи».

07.00 М/ф «Зорро. Возвращение в будущее».

08.10 М/ф «Весенние мелодии».

08.20 М/ф «Тайна третьей планеты».

09.20 М/с «Смешарики».

09.30 М/с «Левонардо».

10.20, 20.00 Т/с «Планы догони».

14.00 М/с «Утине истории».

15.00 М/с «Король Лев. Тимон и Пумба».

16.00 М/с «Аладдин».

17.00, 17.30, 23.40 Т/с «Кадвор».

18.30 Анимаци. фильм «Сезон охоты».

19.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.

22.00 Х/ф «Дети шпiono-00.00 Т/с «СЗ1. Место преступления Майами 6».

01.00 «Брачное чтение. Длi взрослых».

01.30 «Смешнее, чем кролики».

06.00 «Каламбур».

08.00 «Бодро утро».

8.50 «Тет-а-тет».

07.00 М/ф «Зорро. Возвращение в будущее».

08.10 М/ф «Весенние мелодии».

08.20 М/ф «Тайна третьей планеты».

09.20 М/с «Смешарики».

09.30 М/с «Левонардо».

10.20, 20.00 Т/с «Планы догони».

14.00 М/с «Утине истории».

15.00 М/с «Король Лев. Тимон и Пумба».

16.00 М/с «Аладдин».

17.00, 17.30, 23.40 Т/с «Кадвор».

18.30 Анимаци. фильм «Сезон охоты».

19.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.

22.00 Х/ф «Дети шпiono-00.00 Т/с «СЗ1. Место преступления Майами 6».

01.00 «Брачное чтение. Длi взрослых».

01.30 «Смешнее, чем кролики».

06.00 «Каламбур».

08.00 «Бодро утро».

8.50 «Тет-а-тет».

07.00 М/ф «Зорро. Возвращение в будущее».

08.10 М/ф «Весенние мелодии».

08.20 М/ф «Тайна третьей планеты».

09.20 М/с «Смешарики».

09.30 М/с «Левонардо».

10.20, 20.00 Т/с «Планы догони».

14.00 М/с «Утине истории».

15.00 М/с «Король Лев. Тимон и Пумба».

16.00 М/с «Аладдин».

17.00, 17.30, 23.40 Т/с «Кадвор».

18.30 Анимаци. фильм «Сезон охоты».

19.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.

22.00 Х/ф «Дети шпiono-00.00 Т/с «СЗ1. Место преступления Майами 6».

01.00 «Брачное чтение. Длi взрослых».

01.30 «Смешнее, чем кролики».

06.00 «Каламбур».

08.00 «Бодро утро».

8.50 «Тет-а-тет».

07.00 М/ф «Зорро. Возвращение в будущее».

08.10 М/ф «Весенние мелодии».

08.20 М/ф «Тайна третьей планеты».

09.20 М/с «Смешарики».

09.30 М/с «Левонардо».

10.20, 20.00 Т/с «Планы догони».

14.00 М/с «Утине истории».

15.00 М/с «Король Лев. Тимон и Пумба».

16.00 М/с «Аладдин».

17.00, 17.30, 23.40 Т/с «Кадвор».

18.30 Анимаци. фильм «Сезон охоты».

19.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.

22.00 Х/ф «Дети шпiono-00.00 Т/с «СЗ1. Место преступления Майами 6».

01.00 «Брачное чтение. Длi взрослых».

01.30 «Смешнее, чем кролики».

06.00 «Каламбур».

08.00 «Бодро утро».

8.50 «Тет-а-тет».

07.00 М/ф «Зорро. Возвращение в будущее».

08.10 М/ф «Весенние мелодии».

08.20 М/ф «Тайна третьей планеты».

09.20 М/с «Смешарики».

09.30 М/с «Левонардо».

10.20, 20.00 Т/с «Планы догони».

ЎЗБЕКИСТОН

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00 «Иклим»
07.05, 08.35, 17.20, 20.00, 21.45 ТВ - анонс.
07.10 Б/ф «**Ой бориб, омон қайт**», 2-қисм.
07.45 «Тонги наволар».
08.00 «Авборот»
«Болалар сайраси»
08.40 «Бизнинг кутубхона»
08.50 «Аллоҳим» М/ф.
09.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Дулли»
10.00 «Саломатлик сирлари»
10.20 «Минг бир хунар»
10.35 «Один хэйт», Ток-шоу.
11.20 «Хамон ёдимда...»
13.00 «Снук дастури»
13.30 «Кизалоқ ва тулкича» Б/ф.
15.00 «Заковат»
«Болалар сайраси»
15.50 «Кўрсатувлар саргузашлари» М/ф.
17.25 Б/ф «**Ўтган кулар**»
18.55 «Вокча»
19.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ташлинома» /рус/.
20.05 «Умар манзаралари»
21.00 «Ташлинома»
21.50 «Азизим»

22.20 «Катта сайр» Б/ф.
00.20-00.25 Тунги наволар.
«Дзекебал»
00.25 Кўрсатувлар дастури.
00.30 «Вокча»
01.00 «Ташлинома» /рус/.
01.30 «Один хэйт», Ток-шоу.
02.15 «Хамон ёдимда...»
02.55 «Минг бир хунар»
03.10 «Умар манзаралари»
03.50 «Ташлинома»
04.40 Б/ф «**Куларинг маънос**»
2-қисм.
05.40-05.55 Тонги наволар.

YOSHLAR

06.55 «Yoshlar» салони.
07.00 «Яшанба ноҳушаси»
07.20 «Кузур», Хўйин.
07.45, 11.25, 18.10, 20.40 «Ўзбек адабиёти»
07.50 «Хэйт сўзюклар»
08.10 Миллий кино: «**Шум бола**»
09.40 «Соғлик - бойлик»
10.00 «Ватанпарвар»
10.40 Т/с «**Кони олишув**», 4-қисм.
11.30 «Болалар дарси»
12.00 «Эртақлар оламида»
13.10 «Навий набралари»
13.20, 18.45 «Ватан меҳри»
13.30 «Шамоллар мусаввири» Т/с.

10-MAY Yakshanba

14.15, 18.40 «Ардоқ»
14.20 «Камолот»
14.30 «Зверест»
15.00 «Ўзбегим»
15.30 «Бугун»
16.00 «Жуманг», Т/с.
17.10 «Хэйтбахи наволар»
18.15 «Калпоқ», Хўйин.
18.55 «Оназон кишлоғим»
19.00 «Давр», Хафта якуни.
19.30 «Рузгор мактаби»
20.00 «Таранум»
20.45 Хинд киноси: «**Богбон**»
23.30 «Юрт тикчилиги»

TOSHKENT

07.20 Кўрсатувлар тартиби.
07.25 «Салом, Тошкент!»
08.25 Бизнес-«Пойтахт»
08.35 Т/с «**Муҳаббат қаваси**»
09.00, 16.40, 19.35 «Телекуратор»
09.15, 10.25, 14.05, 16.55, 19.50 «Хотира соғдими»
09.20 «Ягонамсан, Тошкентим!»
09.30 «Пойтахт»
10.40, 19.55 «Тошкентда латифа»

09.50 «Интервью»
10.00 «Илҳом қантолари»
10.20, 10.40, 16.35, 19.20, 20.35 «Анонс»
10.30 «Пойтахт» /рус/.
10.45 Хинд киноси: «**Биз илҳом эмасмиз?**»
13.35 «Уйларим»
13.40 «Тошкент-2200»
13.45 Х/ф «Марлинома»
14.10 «Истеъдод»
14.25 «Сирли соҳил». Болалар учун фильм.
15.55 «Саргузаштар ороли»
16.20 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги: «Менинг маҳаллам»
17.00 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги: «Менинг шаҳрим»
17.15 «Болалика қайтди»
17.30 «Чимилдик». Узбек Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой»
20.05 «Очқорган дераза»
20.40 «Жозоба»
21.00-23.30 Кино: «**Танишинг Дайла!**»

SPORT

8.00 «Бодрое утро»
9.00 «Хабарлар» (рус)
9.20 «Куянок стартлар»
10.00 «Хабарлар» (узб)
10.25 «Гол»

11.25 «АВТОграф»
11.55-13.35 Футбол. УЕФА кубоги.
16.55 Футбол. Ўзбекистон чемпиони. «Бунёдкор» - «Бухоро»
Тўғридан-тўғри олиб кўрсатилади.
18.55 «Варсия»
19.30 «Виплот спорти»
20.30 «Проффинг»
21.30 «Талкин»
22.05 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Япония.
23.35 Интерфутбол.

KAMALAK-TV

10.00, 11.30 Клип минута
10.20 М/ф «Красавица и чудовище 2»
11:50 М/ф «Питер Пен в Нелланди»
12:55 Рейтинговий фильм
14:35 Большое кино «Темный город»
16:10 Музыкальная дорожка
16:50 Х/ф «Управление гневом»
18:30 Музыкальная дорожка
19:10 Х/ф «Пункт назначения 2»
20:35 Музыкальная дорожка
21:15 Х/ф «Игры разума»

ИНСОН ҲУЗИНГ...

Ўртача 70 йил умр кўрадиган киши бир йилда ва умр бўйи қанча озик-овқат истеъмол қилади, деган саволга олимлар қуйидагича жавоб берадилар:

	Бир йилда	Умр бўйи
сув	230 литр	16100 литр
сут	135 литр	9450 литр
картошка	174 кг	12180 кг
дон маҳсулотлари	121 кг	8470 кг
мева-фрут	70 кг	4900 кг
савватлар	43 кг	3010 кг
гўшт	41 кг	2870 кг
шакар	24 кг	1680 кг
ёғ-май	23 кг	1610 кг
баланд	7 кг	490 кг
пишлоқ	4 кг	280 кг
тухум	142 дана	9940 дана

«АМАЗОНКА» ЧУМОЛИЛАРИ

Марказий ва Жанубий Американинг тропик ўрмонларида аълолилар фақат урғоч чумолилардан ташкил тоналган «жамиятлари» топилди, дея хабар қилади Аризона штати университети олимлари.

«*Mucoserpurus smithii*» деган илмий ном олган бу чумолилар қиролчиқаси томонидан қлонлаштирилган ҳолатда дунё юзини кўрадидлар. Янада ажабланарлиси, қиролчиқаси дунёга келтираётган чумолиларнинг барчаси урғоч чумолилардир.

Бу чумолилар бошқа чумолиларга қараганда насл қолдиришини бутунлай бошқача усуллардан фойдаланадилар. Уларнинг «кўлайиш, болалаш, тухум қўйиш» жараёни амалга ошиши учун «эркак» чумолиларнинг иштироки умуман керак эмас, деб ёзади «Подробности» ахборот агентлиги.

Тадқиқот ишлари раҳбарларидан бири Эн Химле хонимнинг айтишича, эркак чумолиларнинг йўқлиги чумолилар уяси ҳаётига ҳеч қандай салбий таъсир кўрсатмайди. Бундан ташқари, урғочлар жамоаси аълолилар ички муносабатларда тезроқ тил топиши кетар экан.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, самарали ҳамжамиятлар барпо этишда чумолилар бошқа жонзотларга қараганда анча илгарилар кетишган. Шунга боғлиқ равишда улар келажакда инсоният ҳам наслини давом эттиришда эркакларнинг умуман кераги бўлмайдиган қолдирилган ва улар тур сифатида бутунлай йўқолиб кетиши мумкин бўлган тамаддул даражасига эришишга ажаб эмас, деб тахмин қилмоқдалар.

05.00, 09.00, 11.00, 15.00 Новосты
05.10 «Две славы солдата и актера»
05.55 Х/ф «Дачная поездка сержанта Цубулы»
07.20 «Игрый, гармонь любимая!»
08.00 «Слово пастыря»
08.15 «Здоровье»
09.20 Смак
10.00 Кумиры, «Павел Кадочников. За нашу свободу!»
11.10 Х/ф «Белорусский вокзал»
12.50 «Тайные дороги войны»
13.30 Х/ф «Ожидание полковника Шалыгина»
17.00 «Катюша большая и маленькая»
17.35 Х/ф «Агитбригада»
20.00 «Время»
20.15 «Ледниковые периоды»
22.20 Х/ф «Весь этот джаз»
00.30 Х/ф «Однажды вечером в поезде»
01.55 Х/ф «Пять вечеров»

РОССИЯ

03.35 Триллер «После дождя»
04.15 Х/ф «Приказ: перейти границу»
05.50 «Вся Россия»
06.00 «Сельский час»
06.30 «Диалоги о животных»
07.00, 10.00, 13.00, 19.00 «Вести»
07.10, 10.10, 13.10 «Местное время. Вести Москва»
07.20 «Военная программа»
07.45 М/ф «Винни-Пух»
«Винни-Пух идет в гости»
«Винни-Пух и день забот»
08.35 Фильм-сказка «Финист - Ясный Сокол»
10.20 «Формула власти»
Хосни Мубарак - президент Египта.
10.50 «Невидное-невидимое»
11.20, 13.20 Юбилейный концерт Н. Кадшыевой.
14.40 Х/ф «Точка возврата»
17.05 «Парад звезд»
19.15 Х/ф «Так не бывает»

03.35 Триллер «После дождя»
04.15 Х/ф «Приказ: перейти границу»
05.50 «Вся Россия»
06.00 «Сельский час»
06.30 «Диалоги о животных»
07.00, 10.00, 13.00, 19.00 «Вести»
07.10, 10.10, 13.10 «Местное время. Вести Москва»
07.20 «Военная программа»
07.45 М/ф «Винни-Пух»
«Винни-Пух идет в гости»
«Винни-Пух и день забот»
08.35 Фильм-сказка «Финист - Ясный Сокол»
10.20 «Формула власти»
Хосни Мубарак - президент Египта.
10.50 «Невидное-невидимое»
11.20, 13.20 Юбилейный концерт Н. Кадшыевой.
14.40 Х/ф «Точка возврата»
17.05 «Парад звезд»
19.15 Х/ф «Так не бывает»

ТВ

07.00 М/ф.
08.30 М/с «Жизнь с Луи»
09.30 М/с «Чуды-чуды в лапке»
09.00 М/с «Шаман Кинг»
09.30 М/ф.
10.15 Х/ф «Баллада о доблестном рыцаре Айвенго»
12.15 Т/с «Приключения Индианы Джонса»
14.15 Х/ф «Рыцари Мирабилиса»
18.00 Х/ф «Феномен 2»
20.00 Д/ф «Городские легенды. Барнаульские катастрофы. Опасная весна»
21.00 Х/ф «Земля против Паука»
23.00 Х/ф «Ведьмак»
02.00 Х/ф «Шестое чувство»
04.15 Спортивный турнир «Покер после полуночи»

06.15 Relax.
07.00, 04.00 «Клуб детektivов»
07.55 «Музыка на ДТВ»
08.00 Д/ф «Как уходили кумиры. Наталья Гундарева»
08.30 Д/ф «Как уходили кумиры. Татьяна Овчинникова»
09.00 «Тысяча мелочей»
09.30-12.45 М/ф.
12.45 Х/ф «Украденный поезд»
14.30 «Самое невероятное видео»
15.30 Х/ф «В открытом море»
17.30, 02.00 Д/ф «Идеальные катастрофы. Мегапаводнение»
18.30, 03.00 Д/ф «Идеальные катастрофы. Супертайфун»
19.25, 20.00, 20.30 «Бранное чтиво»
21.00 Х/ф «Прорыв»
23.00, 23.30, 01.30 «Смешнее, чем кролики»
00.00 Т/с «CSI: Место преступления Майами 6»
01.00 «Бранное чтиво»

ТВ

07.00 М/ф.
08.30 М/с «Жизнь с Луи»
09.30 М/с «Чуды-чуды в лапке»
09.00 М/с «Шаман Кинг»
09.30 М/ф.
10.15 Х/ф «Баллада о доблестном рыцаре Айвенго»
12.15 Т/с «Приключения Индианы Джонса»
14.15 Х/ф «Рыцари Мирабилиса»
18.00 Х/ф «Феномен 2»
20.00 Д/ф «Городские легенды. Барнаульские катастрофы. Опасная весна»
21.00 Х/ф «Земля против Паука»
23.00 Х/ф «Ведьмак»
02.00 Х/ф «Шестое чувство»
04.15 Спортивный турнир «Покер после полуночи»

Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт

Аршавиннинг баҳоси қанча?

Петербургнинг «Зенит» командаси бош мураббийи Дик Адвокатнинг айтишича Лондонинг «Арсенал» командаси Андрей Аршавинни «сув текинга сотиб олган эмиш. «Зенит»нинг расмий сайтыда бу гаплар эълон қилинди. Аршавин Англия клубига 2009 йил 2 февралда ўтган. Турли миш-мишларга қараганда, «Арсенал» россиялик ҳужумчи учун 16 ёки 16,5 миллион фунт стерлинг тўлаган эмиш, деб ёзади Lenta.ru.

Адвокат 23 апрель кун и матбуот конференцияси пайтида Аршавиннинг «Арсенал» командасида тўп суриши тўғрисидаги саволларга жавоб бера туриб шу гапларни айтган ва бу илмийнинг аъло даражада тўп суриш қобилиятига эга эканлигини таъкидлаган. «Мен бу ҳақда «Арсенал» мураббийи Арсен Венгерга айтганман, у ҳам ўз наватарида Аршавиннинг нималар

га қодир эканлигини жуда яхши билишини айтган», қўшиб қўйди Адвокат.
Лондон футбол клуби учун уйнаган сўнгги матчида россиялик йилнинг рақиб дарвозасига тўртта тўп киритган. 21 апрель кун «Арсенал» Англия чемпионати доирасида «Ливерпул» командаси майдонида ушбу команда билан учрашиб, дуранг ҳисобга (4:4) эриша олди.

Аршавин «Арсенал» учун 11 марта майдонга тушиб, 6 та тўп киритди.
Шунингдек Дик Адвокат Россия футбол иттифоқининг назорат-интимиқий кўмитаси чиқарган қарорининг тўғрилигини эътироф этди. «Зенит» Россия чемпионати доирасида «Локомотив»га қарши уйнаганда (1:1) легионерларга бўлган лимитни оширганлиги учун 500000 рубл жа

рима тўлашга мажбур қилинганди. Питер командаси мураббийи бу қарор тўғрилигини эътироф этган бўлса-да, регламентда бундай қоидабузарлик учун техникавий мағлубият назарда тутилмаганлигини таъкидлади. Бундан ташқари Адвокат «Локомотив»нинг «Зенит»га белгиланган жазо чорасидан норози бўлиб, РФИнинг апелляция кўмитасига шикоят аризаси топширилганидан жуда ҳайратда эканлигини баён қилди, чунки голландиялик мураббийнинг сузларига қараганда «Локомотив» «Зенит» устидан узил-кесил галаба қозониши учун уни 3:0 ҳисоб билан мағлубиятга учратиши керак эди.

Аёллар бокси

Яқинда Парижда аёллар бокси бўйича ҳаваскор чарм қўлқоп усталари халқаро ассоциацияси комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда ушбу спорт турини 2012 йилда Лондонда бўлиб ўтадиган Олимпиада уйинлари дастурига киритиш тўғрисидаги тавсиянома тайёрланди.
Аёллар боксида чарм қўлқоп усталари бўлган аёллар учта оғирлик вазнида яъни 51 килограмма, 60 килограмма ва 75 килограмма бўлган вазнларда қатнашилари тахмин қилинмоқда, деб хабар қилади Россия бокс федерацияси матбуот хизмати. (РБФ) Халқаро олимпия кўмитаси (ХОК) ушбу таклифни ўзининг 13 августда Берлинда бўлиб ўтадиган мажлисида қўриб чиқади. Ҳал қилувчи қарор эса ХОКнинг ижроия кўмитаси томонидан шу йилнинг октябрь ойида чиқарилади. Аёллар бокси Олимпиада уйинлари дастурига киритиш борасидаги 2005 йилда қилинган хатти-ҳаракатлар муваффақиятсизлиққа учраганди. ХОК ўшанда аёллар бокси ҳали етарли даражада таъминга кирмаган, деган ҳулосага келганди.
Агар Халқаро олимпия кўмитаси бу сафар ижобий қарорга келса, 2012 йилда бўлиб ўтадиган Олимпияда уйинларида иштирок этадиган аёл боксчиларни танла олиш учун 2010 йил октябрь ойида Барбадосда аёллар бокси бўйича жаҳон бичирчилиги ўтказилади.

Яқинда Парижда аёллар бокси бўйича ҳаваскор чарм қўлқоп усталари халқаро ассоциацияси комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда ушбу спорт турини 2012 йилда Лондонда бўлиб ўтадиган Олимпиада уйинлари дастурига киритиш тўғрисидаги тавсиянома тайёрланди.
Аёллар боксида чарм қўлқоп усталари бўлган аёллар учта оғирлик вазнида яъни 51 килограмма, 60 килограмма ва 75 килограмма бўлган вазнларда қатнашилари тахмин қилинмоқда, деб хабар қилади Россия бокс федерацияси матбуот хизмати. (РБФ) Халқаро олимпия кўмитаси (ХОК) ушбу таклифни ўзининг 13 августда Берлинда бўлиб ўтадиган мажлисида қўриб чиқади. Ҳал қилувчи қарор эса ХОКнинг ижроия кўмитаси томонидан шу йилнинг октябрь ойида чиқарилади. Аёллар бокси Олимпиада уйинлари дастурига киритиш борасидаги 2005 йилда қилинган хатти-ҳаракатлар муваффақиятсизлиққа учраганди. ХОК ўшанда аёллар бокси ҳали етарли даражада таъминга кирмаган, деган ҳулосага келганди.
Агар Халқаро олимпия кўмитаси бу сафар ижобий қарорга келса, 2012 йилда бўлиб ўтадиган Олимпияда уйинларида иштирок этадиган аёл боксчиларни танла олиш учун 2010 йил октябрь ойида Барбадосда аёллар бокси бўйича жаҳон бичирчилиги ўтказилади.

ИВО йуналиши бўйича яримўрта вазндаги жаҳон чемпиони британиялик Рикки Хаттон ўзининг наватбадга рақибни, филиппинлик Манни Пахьяони очикдан-очик ҳаракат қиладиган боксчи деб ҳисоблайди.

Рикки Хаттон Пахьяога қарши

Унинг бу сифати бокс майдонида унинг учун ҳалоқатли рол ўйнаши мумкин экан. «У доим бир хилда урушади», - деди Хаттон boxingscene.comга берган интервьюсида. — Тўғри, у доим самарали усуллари қўллашга ҳаракат қилади, аммо бу усуллари доим бир хилда амалга оширади. Мендан бўлак тез жангга киришиб кетадиган, бироқ қўполроқ, орқа-олдига қарамасдан ҳаракат қиладиган жангчини топиш қийин. Уни юти бўлмайди, деб ўйламайман. У бу сафар ютказиши керак, мағлубиятга учраганидан тушунлиққа тушиб ўтирмасин. Ахир у нунга қарши ҳали бирон марта рингга чиқмаган мендек баҳодир жангчига ютказди-ку. Кичик Флойд Мейвезерга жанги бой берган давримга қараганда ҳозир қучиқроқ, тажрибалироқ ва энг асосийси, доврақроқман».

Хаттон билан Пахьяо ўртасидаги жанг 2 май кун и Лас-Вегас шаҳрида ўтказилади.

Она — ҳар нарсадан улуг ва мўтабар зот. Унга ҳар қанча яхшилик қилсак ҳам, у зот олдидаги қарзимизни узолмаймиз. Шу сабаб, дунёдаги барча муқаддас нарсалар бевосита она номи билан изоҳланади.

Минг афсуски, бу дунёда онасига бирор яхшилик қилиш у ёқда турсин, аёвсиз ҳақоратлайдиган, ҳаттоки қўл кўтаришгача бориб етадиган нобакорлар ҳам йўқ эмас экан.

ОНАСИНИ УРГАН КЎРНАМАК

Яқинда туманимиз аҳли ана шундай мудҳиш ва кечириб бўлмас воқеадан огоҳ бўлишди. Айниқса, Ҳамза номли фермерлар уюшмаси маҳалласида яшовчилар ўз қишлоқдошлари Сакен Ходжамкуловнинг ўз онасига қўл кўтариб, оғир гуноҳни бўйнига олгани ва бу билан бир умр виждон азобида қийналиб азоб чекишини аниқ билишди.

2008 йилнинг 22 август кунни оила-си билан биргаликда тумандаги буви-синикига меҳмонга борган Сакен аввалига яхши ўтирди. Аммо муқаддам икки марта судланиб чиққанига қарамай, ақлини йиғиб олмаган Сакеннинг кўнгли бирдангина ичкилик тусаб қолди.

Шу мақсадда уйдан чиқиб, яқин орадаги дўкондан икки шиша вино сотиб олди. Сўнг уйига келиб, чеккадаги омбухонада уни бир ўзи «сипқорди». Ғирт маст ҳолда уйига кирган Сакенга хотини алланамалар деди. Турган гапки, маст одамга бу ёқмади. У ҳе йўқ, бе йўқ хотинига шапалоқ тортиб юборди. Уларни ажратман деб ёпишган онаси ҳам фарзандининг муштан бабахра қолмади. Қўзи қонга тўлган Сакен бу билан ҳам қаноатланмади: онасини уриб-тепиб, аёвсиз дўппослай

бошлади. Сўнг қўлига илинган пичоқни онасининг бўйнига тортди...

Минг шукрки, шифокорларнинг саъй-ҳаракатлари билан муштгапир онанинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Она барибир она-да! Судда жабр-дийда онаизор нобакор ўғлини кечир-ишларини, унга нисбатан ҳеч қандай даъвоси йўқлигини айтиб ёлворди. Ўғил ҳам мастликда онаси билан хотинини адаштириб юборганлигини бот-бот тақорлади.

Қизиқ, Хўп, адашган ҳам дейлик. Унда у умр йўлдошининг қотили бўлиши мумкин эди-ку?

Сакен Ходжамкулов унинг учун жонидан-да кечиниша, ҳар қандай хатога қўл урмасин, доимо кечириниша тайёр муштгапир онасига қўл кўтариб катта гуноҳ қилди. Барибир қариндош-уруғлари, қўни-қўшинлари, ёру биродарлари орасида юзи қора, энди у содир этган қилмиши учун қонун олдида жавоб беришга мажбур. Суд Сакен Ходжамкуловга 4 йилга озодликдан маҳрум этиш жазосини тайинлади.

Қобилжон АТАХАНОВ,
Қуйичиқ тумани жиноят ишлари бўйича суди раиси.
Ҳолида ИГАМБЕРДИЕВА,
журналист

Юртимизда инсон шаъни, кадр-қиммати олий кадрят даражасига кўтарилиб, фуқароларимизнинг тинч-фаровон ҳаёт кечиринишлари учун кенг имкониятлар яратиб берилмоқда.

Ҳа, бугун Ватанимиз обод, дастурхонларимиз тўкин. Ҳеч кимдан кам эмасмиз. Кексаларимиз ҳурматда, ёшларимиз эса ўқиб-билим олишлари, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Лекин минг афсуски, «гурuch курмакисиз бўлмайди» деганларидек, айрим нопок шахслар содда фуқароларимизни «чет элда янаям кўпроқ даромад топасиз» деб адлаб, ишончини суистеъмол қилиб, охир-оқибатда аянчли ҳолатларда қолдираётганликлари ҳеч кимга сир эмас.

АЛДАНИБ ҚОЛМАНГ

завода яхши даромадли иш бор, ойига 30 минг тенга иш ҳақи оласизлар» деб адлаб, Қозғистон Республикасига олиб бориб ҳамтовокларига сотиб юборди. Оқибатда бу фуқаролар оғир меҳнат шароитларида ишлаб, қоринлари тўйиб оқват эмасдан қийналиб, ҳақларини

Қорақалпоғистон Республикаси Жиноят ишлари бўйича судлари томонидан одамлардан фойдаланиш учун ёллаш, шахвоний ёки бошқа мақсадларда фойдаланиш учун алдаш орқали Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олиб чиқиб кетиш мақсадида содир этилганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилиб судланган шахслар сони 2008 йилда 63 тани ташкил қилган.

Хўжайли туманида яшовчи фуқаро Н.Бахмбетовнинг суднинг қора курсисидан ўтириб, афсус-надомат билан пушаймонлик билдиргани билан суд ҳайъати унинг ахлоқини энгиллатишга ҳеч бир асос топмади. Сабаби, муқаддам жиноят содир этиб судланган ушбу шахс Хўжайли туманида истиқомат қилувчи ўз юртдошлари А.Таженов, К.Нажиматдинов, Ж.Муханов, воёга етмаган К.Муханов, А.Юсупов, Ж.Худойберганов, С.Қиличбоев, М.Қиличназаров, Т.Қосбергенов, Т.Ешимбетов, Д.Ешимбетов, Э.Жуманов ва И.Аметовларнинг ишонуванчилигидан усталик билан фойдаланди. Уларни «Қозғистоннинг Мангистау вилоятида

оламасдан минг азобда уйларига етиб келганларини суд мажлисида кўзларида ёш билан айтиб бердилар. Судланувчи Н.Бахмбетов ўз айбига иқдор бўлиб, тегишли жазосини олди.

Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Бу каби жиноятлар биз муқаддас деб билган аёллар ўртасида ҳам содир этилаётгани ачинар-лидир. Айрим аёллар мўмай даромад эвазига ёш-ёш қиз-жувоғларни фоҳишалик қилиш учун ёллаб, аёл деган номга, ориятли қизларимиз шаънига иснод келтирмоқдалар.

Азиз ватандошлар, инсон биз маротаба дунёга келади. Огоҳ бўлинг! Баъзи нияти бузуқ шахсларнинг сохта ваъдаларига учиб алданиб қолманг. Ана шунда нанкики ўзингиз, балки оила аъзоларингиз, яқинларингиз, боринки бутун жамиятимизни ҳар хил ташвищу изтироблардан халос қилган бўласиз.

Анажон РАЗЗАҚОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси
Жиноят ишлари бўйича Олий суди раисининг ўринбосари

Республика Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси хўжалик судига шикоят ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар «Китоб савдоси» АЖнинг тугатиш массаси таркибидан 5 та китоб дўконини чиқариш ва уларни Тошкент шаҳар ҳокимиятининг балансига қайтаришни сўраган эди. Ўз навбатида жавобгар — «Китоб савдоси» АЖ вакили эса аризачининг талабларига эътироз билдириб, ушбу талабларни рад этишни сўради.

Суд мажлисида иштирок эт-

ўрганиб чиқди. Шунингдек, прокурорнинг фикрини тинглаб, даъвони қисман қаноатлантиришни лозим топди.

Хўш, гап нима ҳақида бормоқда?

Иш ҳужжатларидан маълум бўлишича, жавобгар «Китоб савдоси» акционерлик жамияти Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 26 майдаги ҳал қилув қарори билан банкрот

китоб савдосини ривожлантириш ҳамда «Ўзкитобсавдо» ДАКнинг устав фондига давлат улуши миқдорини ошириш мақсадида бошқа ҳудудий тузилмалар қаторида «Китоб савдоси» АЖнинг балансига ўтказилиши лозим бўлган. Бироқ Вазирлар Маҳкамасининг ушбу қарориди даъво қилинаётган китоб дўконларини «Китоб савдоси» АЖнинг балансига мулк ҳуқуқи асосида ўтказиб бериш назарда тутилмаган. Қолаверса, «Китоб савдоси» АЖ ва бошқа мутасадди

ишларини бошлаган. Суд кунига қадар бу дўконларнинг 7 таси «Китоб савдоси» АЖга хўжалик юритиш ҳуқуқи асосида тегишли эканлиги ҳақида кадастр ҳужжатлари расмийлаштирилишига эришилган. Бу ҳолатлар ҳам ўз-ўзидан низоли бўлган 15 та савдо дўқони «Китоб савдоси» АЖга мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўла олмастлигидан далолат беради. Ўзбекистон Республикаси «Банкротлик тўғрисида»ги қонунининг 130-моддасида эса тугатиш массасига қонун ҳуж-

«Китобсавдоси» ва 15 та дўкон

ган жавобгар «Китоб савдоси» АЖнинг кредиторлари — Миробод туман ДСИ ва «Ўзкитобсавдо» ДАК вакиллари жавобгарнинг жуда кўп миқдордаги кредиторлик қарзлари мавжудлигини, шу боис тугатиш массасига киритилган 15 та китоб дўқонини сотишдан тушадиган пул маблағлари ҳисобига ушбу қарзларни ёпиши кутилаётганлигини билдиришди.

Суд ишда иштирок этувчи заҳсларнинг тушунтиришлари, вазларини тинглаб, муҳокама қилди ҳамда иш ҳужжатларини

деб топилган. Шундан сўнг қор-хонани тугатиш жараёни бош-ланган.

«Китоб савдоси» АЖни тугатиш ишларини амалга оши-риш жараёнида тугатиш бошқар-увчиси томонидан даъво қили-наётган 15 та китоб дўқони тугатиш массасига киритиб юбо-рилган. Ваҳоланки, аризачи — Давлат мулк қўмитасининг Тош-кент шаҳар бошқармаси ушбу китоб дўқонлари давлат мулкки эканлигини ва «Китоб савдоси» АЖнинг тугатиш бошқарувчи-си уларни тугатиш массасига

асосиз киритганлигини бил-дирган.

Мазкур низоли судда кўриш жараёнида ҳақиқатан шикоят аризада келтирилган 15 та китоб дўқони «Китоб савдоси» АЖга мулк ҳуқуқи асосида те-гишли бўлмаганлиги аниқлан-ди. Сабаби, ушбу китоб дўқон-лари аслида Вазирлар Маҳқа-масининг «Республикада китоб савдоси тизимини тако-миллаштиришга оид чора-тад-бирлар ҳақида»ги 2002 йил 3 августдаги 279-сонли қарори асосида республика ҳудудиди

ташкilotлар томонидан ҳатто мазкур низоли китоб дўқонла-рини ўз вақтида «Китоб савдо-си» АЖнинг балансига ўтказиб бериш ҳамда ушбу дўқонлар-нинг фаолиятини мунтазам йўлга қўйиш чоралари кўрил-маган. «Китоб савдоси» АЖ му-тасаддилари фақатгина Мироб-од туман ДСИ томонидан уни банкрот деб топиш ҳақида хўжалик судига ариза тақдим этилгандан сўнг китоб дўқон-ларини ўз балансига олиш ва уларга нисбатан кадастр ҳуж-жатларини расмийлаштириш

жатларига мувофиқ қарздор-нинг мулкки бўлмаган мол-мулклар киритилмаслиги кўрсатилган.

Юқориди баён этилганларга асосланиб, Ўзбекистон Респуб-ликаси ХПКнинг 135-138-мод-даларини қўллаган ҳолда суд даъ-вони қисман қаноатлантириб, «Китоб савдоси» АЖнинг тугатиш массаси таркибидан 15 та китоб дўқонини чиқариш ҳақида қарор қабул қилди.

Гулмира ТАИРОВА,
Тошкент шаҳар хўжалик суди судьяси

Инсон зоти борки, орзу-хаваас билан яшайди. Айнан шу орзу уни эзгулик сари етаклайди. Институтни тугатиб, банк мутахассислиги бўйича дипломни олган, Бухорога — ота-онаси бағрига қайтганида Жўрабекнинг ҳам орзулари бисёр эди.

«Энди астойдил ишлаб, ўз соҳамни амалиётда мукамал ўрганишим, ота-онам, устозларимнинг ишончини оқлашим лозим. Бунинг учун эса тинмай изланишим лозим», дея ўзига-ўзи сўз берган йигит иш қидириб қўйналмади. 2005 йилнинг январь ойида АТ «Пахтабанк»нинг Шофиркон туман филиалига қарашли Ш.Рашидов номи минибанкда мутахассис бўлиб иш бошлади. Орадан уч ой ўтиб, филиал бош ҳисобчисининг ўринбосари

Куз ойларининг бирида Когон шаҳрида яшовчи таниши Ҳасан Абидовнинг уйда меҳмон бўлган Жўрабек меҳмондан қарз сўради. У банкда ишлагани пеш қилиб, ёнидаги АТ «Пахтабанк» Шофиркон туман филиалининг муҳри босилган квантицияга «пластик карточкани тўлдириш учун» деб ёзиб, имзоларни ўзи қўйди. Жўрабекнинг гапига лаққа тушган Ҳ.Абидов 30 млн. сўмни қандай қилиб меҳмоннинг қўлига тўтказганини билмай қолди. Жўрабек бўлса қарзни тез орада нақд ёки пластик карточкага тушириб, олиб келиш-

риш тўғрисида тилхат ёзиб берди. Бироқ ваъдани бажаришга келганда...

Жўрабек бир гал қилмишларига АТ «Пахтабанк» Галя-Осиё филиали ходимларини ҳам шерик қилди. Бухоролик Соджқ Муродов ҳамда Шаҳзод Шарипов-

зининг «хожати»ни чиқаришни ўзи учун «шарф» деб билган ўринбосар бу сафар ҳам пуллари кассага топширмай, қалбаки ҳужжат тайёрлади.

Охир-оқибат Жўрабек Тўраевнинг «устамон»лиги шу даражага етдики, талабалик пайтидан қадрдони бўлмиш Лазиз Жўраев ҳам унинг алдовларига қандай учганини билмай қолди.

— Жўрабек билан институтда бирга таҳсил олганмиш. Ўқини битиргач, анча вақт ўтиб, уни Бухоро шаҳрида учратиб қолдим. Мен «Узсанот»урилмиш банкнинг Бухоро бўлимида фаолият юритаётган эдим. Жўрабек ҳам банк соҳасида ишлаётган экан. 2006 йилнинг декабрь ойида ҳамжишлогим Фарҳод Давлатов ўзининг «Илёс-Алишер»

нима мақсадда ишлатганини билмайман. Бегоналар ўз йўлига, Жўрабек мени — талабаликдан нон-тузини бирга баҳам кўрган қадрдонини ҳам суботсиз қилди, ўзгалар олдида уялтирди, — деб судда кўрсатма берди Л.Файзиёв.

Суд судланувчи Жўрабек Тўраевнинг ҳужжатларни такроран қалбакилаштириш ҳамда фирибгарлик йўли билан ўзганинг жуда кўп миқдордаги пул маблағларини қўлга киритиш жиноятларини содир қилганлиқдаги айбига иқролригидан ташқари, гувоҳларнинг кўрсатмаларини ҳам инобатта олди. Ҳукм ўқилди.

Шу ўринда бир мулоҳаза. Суднинг қора курсисидан ўтириганида Жўрабек Тўраевнинг кўз унгидан ундан эзгулик кутган ақинларни, ўзи

«ФИРИБГАР» ТЎНИНИ КИЙИБ...

лавозимига кўтарилди. Ҳалол ва тўғри-ишлаётган ўринбосарнинг ишлари юришиб, жамоада хурмати ошди. Ошна-оғайнилари кўпайди. Аммо бу ҳол узоққа чўзилмади. Ҳаёт — синов дейдилар. Жўрабек бу синовдан ўта олмади.

2006 йил июль ойи. Кунларнинг бирида тумандаги Мугиён кўчасида яшовчи Э.Мансуров 9 млн. 700 минг сўм пулни жамгармага қўйиш учун олиб келди. Жўрабек унга пуллари қабул қилганлиги ҳақида қалбаки квантиция бериб, маблағни банк кассасига топширмай ёнига урди. Буни қарангки, осон келган даромадининг «ҳазм» бўлиши ҳам осон кечди.

Ҳаммаси оқибатини ўйламай олинган катта-катта қарзлардан бошланди. Олмоқнинг бермоғини ўйламаган қаллоб, охир-оқибат ўз қариндошларининг муллкага кўз тикди. Аммо у ўйлаган ниятлар сароб бўлиб чиқди. Бунинг касрига ёш бир умрнинг ҳазон бўлгани қолди...

Бахтиёр Избосаров 2007 йилнинг декабрида Самарқанд вилоятининг Каттақўрғон туманида яшовчи таниши М.Қаҳҳоровани алдаб, икки ойда қайтариб бериш шарти билан 7 миллион сўм пулни қарз сифатида олади.

2008 йилнинг 4 мартда шу туманнинг Пайшанби шаҳарчасида яшовчи Ю.Ораевнинг алдашининг ҳам улдасидан чиқди. 3 кун ичида қайтариб беришни ваъда қилиб, ундан

ға ваъда берди. Албатта, у бу ерга келишдан олдин ҳаммасини режалаштириб олган эди. Шунинг учун Ҳасан Абидов меҳмон уни чўчи тушириб кетганини ҳаёлига ҳам келтирмади.

Шофиркон тумани «Регион» қишлоғида истиқомат қилувчи З.Ҳайитова ҳам Жўрабекка нақд 12 млн. 200 минг сўмни топшириб, «доғда» қолганлардан. Фирибгар банкир З.Ҳайитованинг қўлига АТ «Пахтабанк» Шофиркон туман филиалининг муҳри босилган қалбаки квантицияни тўтказди. Орадан анча вақт ўтиб пуллари сўраб келганда эса 2007 йилнинг биринчи апрелигача 3 фоиз устамаси билан қайтариб бе-

ларнинг номига Дубайдан олиб келинган бешта хориж автомашинасининг боҳжона тўловларини амалга оширишга бел боғлаган Жўрабек улардан 3 млн. 749 минг 900 сўмни олди-ю, пуллари АТ «Пахтабанк»нинг Галя-Осиё филиали кассасига топширилгани тўғрисида сохта квантиция тайёрлади. Аммо бу сафар ҳам пуллари банкка топширмай, ёнига урди.

2006 йил 15 ноябрь кuni Бухоро шаҳрининг «Утзор» қишлоғида яшовчи фуқаро Умид Ҳайдаровнинг 48 млн. сўм пулни банк курси бўйича АҚШ долларига алмаштириб бериш ҳақидаги илтимоси Жўрабекка «мой»дек ёқиб тушди. Мижо-

деҳон ҳўжалигининг ҳисоб рақамига топшириш учун пул олиб келишди. Унга пуллари АТ «Пахтабанк»нинг Шофиркон туман филиалига топширишни маслаҳат бердим. Пуллар тўғри ҳисоб рақамига туширилиши айтдим. Фарҳод рози бўлгач, пулни олиб Шофиркондаги «Пахтабанк»ка келдик. Банк ташқарисидан Жўрабек биздан пуллари олиб, квантиция чиқариб берди. Унда банкнинг муҳри босилган эди. Орадан икки кун ўтиб Фарҳод Давлатов менга кўнғироқ қилиб, пул ўз ҳисоб рақамига тушмаганлигини билдирди. Бунинг сабабини Жўрабекдан сўраганимда, у ёлгон гапириб мени алдади. Аслида Жўрабек пуллари

ўқиган институт, устозлари, курсдошлари бир-бир ўтмадики? Булиши мумкин. Бироқ энди афсусдан фойда йўқ, Аммо... У эндигина ўттиз ёшга кирди. Хали олдинда уни қанча сарҳадлару эзгу ишлар кутмоқда. У хаталарини тугатиб, эл олдида ёруғ юз билан юрадиган вақтлар келади. Бунинг учун эса фақат виждон амрига бўйсунса бас. Зеро, Жалололдин Румий айтганидек, «Неъматла шукр этиш ўша неъматнинг ўзидан ҳам аяшроқдир».

Азизбек АХМЕДОВ,
Вобкент туман прокурори.
Шомурод ЭРҲАШЕВ,
Жиноят ишлари бўйича Вобкент туман суди раиси

ришни ваъда қилиб, унинг 3 миллион 600 минг сўм нақд пулни чўнтакка уради.

Навбахор туманида яшовчи таниши Л.Боевга темир қувурлар олиб келиб беришни ваъда қилиб, унинг 1 миллион 100 минг сўмини, 500 АҚШ долларини қўлга киритади.

Навоийлик Э.Умаров ҳам фирибгарнинг алдовларига ишонди, фирибгар Избосаровга 400 минг сўм пулни қарз бериб юборганини ўзи ҳам билмай қолди.

Шу тариқа Бахтиёр Избосаров фирибгарлик, яъни алдов ва ишончли суиистемол қилиш йўли билан ўзгаларнинг 38 миллион 800 минг сўм ҳамда 1200 АҚШ долларини қўлга киритади. Лексин булар қарз, еб кетарга беришмаган.

Б.Сайидовлар 2008 йил сентябрь ойи бошларида бир неча бор ўзаро учрашиб, жинойи режа тўзиб олишади. Уюшган жинойи гуруҳга Бешим Сайидовнинг ўғли Фазлиддин Сайидов, жияни Нодирбек Сайидов, таниши Акмалжон Норқобиловлар жалб этилади.

Жинойи гуруҳ ўз мақсадларини амалга ошириш вақти ва усулларини ўзаро келишиб олади. Келишилган кунни Бешим, Фазлиддин, Нодирбек Сайидовлар ва Акмалжон Норқобиловлар «Нексия» автомашинасини кира қилиб Навоийга йўл олишади. Улар Навоий шаҳрида Б.Избосаров ва А.Тойировлар билан учрашадилар.

Шу кун жинойи гуруҳ аъзолари тунги соат 11ларда Б.Избосаров-

Ҳаёт билан ўлим ораси бир кадам. Шу сабаб, ўтаётган ҳар бир кунимизга, соату сониямизга шўқрона айтишимиз, нафсоний амал ва фикрлардан йироқ бўлишимиз шарт. Афсуски, орамизда ўз нафсини жоловлан олмаслик натижасида турли ноҳуш воқеалар пирдобидда қолаётган ва ҳатто бевақт ўлим топаётганлар учраб туради.

ОРИЯТ НИҚОБИДАГИ ҚОТИЛЛИК

Аббос (исм-шарифлар ўзгартиб берилмоқда) ҳам бир оилани таяничи, жажжи фарзандларнинг меҳрибон отаси эди. У шаҳардаги корхоналардан бирида электрик бўлиб ишларди. Бир кун кечқурун таниши Наташани кига борганида, зиёфатнинг устидан чиқди. Аббос меҳмонлар қатори еди-ичди. Унинг нимасидир Наташанинг дугонаси Машага ёқиб қолди чоги зиёфат якунида ундан кузатиб қўйишини илтимос қилди. Аббос ҳам дарров бунга қўнди.

Аббос билан Маша меҳмондорчиликдан ошик-машуқлардек бир-бирига чирмашиб чиқиб кетишди. Маша уни ўз йўлига бир муддат «дам олишга» тақлиф қилди. Ширақайи йигитга бу мойдай ёқиб, тақлифни рад қилмади.

Машанинг Саша исми ўли бўлиб, у яқинда мактабни тугатган ва пайвандаш ҳеҳида ишларди. Саша кўшисиникига тез-тез келиб турадиган Ваня исмли йигит билан танишиб қолади. Яқиндагина қамқондан чиққан Ваня уйларида Б.К.иши аранг қисилиб яшашини айтиб ноглиганида уларникида вақтинча яшаб туриши мумкинлигини айтди. Шу тариқа Ваня уларникида яшай бошлади. У автоустаконалардан бирига ишга ҳам кириб олди. Ҳаммаси яхши кетаётган эди. Бироқ...

Маша Аббосни уйига тақлиф қилган пайтда Ваня ишдан қайфияти бузилиб қайтди. У уйга кирганида, ичкаридан «дам олаётган»ларнинг овозини эшитиб, тезгина ортига қайтиб Сашанинг олдида борди.

Саша ишини тамомлади. Улар уйга кирганларида Сашанинг авзойи бузилиб, У бегона кишидан тезда уйдан чиқиб кетишини талаб қилди. Ваня эса бу қақирилмаган меҳмоннинг таъзирини бериб қўйиши мумкинлиги айтди.

Уларнинг бахтига қутилмаган меҳмон — Аббос Сашани ёнига қақириб, кетиш олдидан у билан дилдан гапласиб олмоқчи бўлди. Ташқарига чиқшиганида, йигитчага дунёнинг ишлари ҳақида фалсафа тўқмоқчи бўлган Аббос тўсатдан мункиб кетиб, йиқилди. Қўлига этикдўз сандонини кўтариб олган Ваня унинг елкасига сандон билан урган эди.

Йиқилгани авёвсиз қалтакладилар. У нафас олмай қолгач, унинг чўнтақларини титқилашиб, пул ва қўл телефонини олишди. Ваня қўл телефонини ўзига олди, пулнинг 300 сўмини Сашага берди. Жасадни кўздан панароқ жойга яшириб қўйишди. Сўнг интернет-кафега кириб, анчагина компьютер ўйнадилар. Кейин ҳеч нима бўлмаганидек, уйга қайтиб ухладилар.

Эртаси кун қотиллик ва у билан боғлиқ воқеалар аён бўлди. Орият учун қотилга айланган Иван Дмитриев ва унинг шериги Александр Остроумовлар содир этган жинояти учун тегишли жазоларини олдилар.

Шайтоний нафсини жоловлан олган Аббос эса азиз бошини хор қилиб, дунёдан бевақт кўз юмди.

Ж.ТУРДИМУРДОВ,
Самарқанд вилоят прокуратурасининг терговчиси

ОЛМОҚНИНГ БЕРМОҒИ БОР...

ҳам 7 миллион сўм қарз олади.

Кўп ўтмай, Каттақўрғон шаҳрида яшовчи Д.Аҳмедовани алдаб, бир ҳафтада қайтариб бериш шарти билан 2 миллион 200 минг сўм пулни қўлга киритди.

Д.Аҳмедованинг ҳаммаҳари З.Қодиров ҳам фирибгарга чўв тушди. Тушганда ҳам анча кўпга тушди: У 14 миллион 500 минг сўм ва 700 АҚШ долларини сохта ваъдаларга ишониб, Б.Избосаровнинг қўлига топширди.

Унинг ваъдалари шу қадар антиқа ва шу билан бирга ишонарли чиқар эдики, кишилар лаққа тушганини сезмай қолшиларди.

Куз келиб, Бахтиёр «бахти»ни бошқа жойлардан ҳам қидириб қўришга қарор қилди. Энди у Нурота томонларга ўтади. 4 сентябрь кун Нурота шаҳрида истиқомат қилувчи, ўзига қўшни бўлган К.Абдуллаевни алдаб, унинг 50 бош майда шохли молини олиб фойиб бўлади. У бу молларни пуллаб, пулни олиб қарзини қоплаш учун М.Қаҳҳоровага бериб юборади.

Бахтиёр Избосаров бу билан ҳам кифояланиб қолмади. Жинойи ҳаракатларини давом эттириб, Навоий шаҳрида яшовчи таниши Прим Шариповага омухта ем олиб келиб бе-

Бундай оғир аҳволдан чиқшининг йўли борми, наҳот эшиги қаерда?! Бахтиёр Избосаров наҳот эшигини анадда қалтисроқ жиноят кўчасига киришга деб билди.

У шундай кунларнинг бирида таниши Алижоннинг тақлифи билан Бухорода яшовчи катта бир мулла-нинг дуосини олишга борадиган бўлишди. Тўғси шу орқали иш юришиб кетиши керак эди.

Бахтиёр ва Алижон йўлга тушдилар. Бахтиёр ўғлини ҳам эргаштириб олган эди. Йўлда у тоғасининг пули кўпчилиги гапириб қолади. Шунда Бахтиёрнинг бўйи баравар қарзи борлигидан хабардор Алижон «Қайнакандан қарз сўрасанг, бермайдикидир? Пуллари бор экан-ку», деб қолди.

Улар Олопта келишди, мулланинг дуосини ҳам олишди. Қайтмоқчи бўлаётганларида Алижон Бахтиёрни алдаб, унинг «Бу ерда менинг танишларим бор. Хоҳласанг улар билан таништираман. Улар қайнаканданнинг пулларини ўғирлаб беришади. Қарзларингдан ҳам қутиларимдинг...».

Улар Алижоннинг уйига боришди. Унга юқоридаги тақлифни айтишди.

Хуллас, Б.Избосаров, А.Тойиров,

нинг қайнақаси Х.Худойбердиевнинг дала ҳовлисига келишади.

Жиноятчилар дала ҳовлидаги Х.Худойбердиевнинг укаси А.Худойбердиев ухлаб ётган хонага бостириб кириб уни қасддан ўлдирдилар.

Шундан сўнг жиноятчилар Х.Худойбердиев ва унинг турмуш уртоғи ухлаб ётган хонага бостириб киришди. Хонадон соҳибига пичоқ ўтқалиб, пул талаб қилишди. Х.Худойбердиев эгчиллик қилиб орқа эшикдан ҳовлига қочиб чиқди.

Жинойи мақсадларини амалга ошира олмасликларини англаган жинойи гуруҳ аъзолари ҳодиса жойидан қочиб яширинадилар.

Олиб борилган тезкор-қидирув ва тергов ишлари натижасида жинойи гуруҳнинг қора қилмишлари фож этилди.

Суд жинойи гуруҳ ташкилотчиси Бахтиёр Избосаровга 25 йил, Нодирбек Сайидовга, Бешим Сайидов, Алижонга озоликдан маҳрум этиш жазоси тайинлади.

Ушнур МАКСУДОВ,
Хатирчи туман прокурори ўринбосари.
Абдуҳаким ҲАСАНОВ,
журналист

Жамиятни қонунлар асосида бошқариш ҳамма замонларда ҳам адолат рамиш, одиллик тимсоли сифатида эътироф этиб келинган. Истиқлолга эришган республикамиз қонун устуворлигини тараққийт таъминлаётганини бири қилиб белгилаган.

Бугун мамлакатимиз ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролик жамият барпо этиш йўлидан дадил одимлар бормоқда. Мустақиллик йилларида ана шу эзгу мақсадни рўёбга чиқариш борасида

сабатлар сифати ва ҳоҳиятини белгиловчи асосга айланади.

Ҳуқуқ ва ҳуқуқий маданият бири-бири билан боғлиқ тушунчалардир. Ҳар бир фуқаро ҳуқуққа, қонунга ҳурмат билан муносабатда бўлса, ҳуқуқ ва қонунчилик устуворлигини тан олса давлатда тартиб, жамиятда ривожланиш бўлади.

Жамиятдаги демократик гоёлар, меъёр ва таъминотларнинг самара бериши фуқароларнинг ҳуқуқий маданият даражасига боғлиқ бўлади. Шу боис, Президентимиз Исломи

қиллари, устозларимизнинг эътироф этишича, бугунги юртдошимизнинг ҳуқуқий билимлари, ҳуқуқий маданияти даражаси собиқ шўро давридагига нисбатан сезиларли даражада ўсган.

Ҳуқуқий тафаккурнинг биринчи шарты ва зарурати инсоннинг озодлиги ва эркинлигидир. Озод инсонгина, эркинликнинг «таъми»ни табиб кўрган шахсга ҳақ-ҳуқуқини танишга ва асрашга интилади. Ҳуқуқий тафаккурни юксалтириш, ҳуқуқий маданиятни ривожланти-

таъминланмоқда, давлат ва жамият ўртасидаги муносабатлар қонуний асосда ривожланиб бормоқда.

Демократик муҳитнинг мустаҳкам қарор топишида суд-ҳуқуқ тизимининг қонун асосида фаолият юритиши муҳим аҳамият касб этади.

Судларнинг мустақил бўлиши ва фақат қонунга бўйсунishi ҳуқуқий демократик давлат ривожининг муҳим шарты эканлигини ҳаҳон тажрибаси ҳам тасдиқлайди. Дарҳақиқат, том маънодаги одил суд-

янада эркинлаштириш, жамият маънавиятини ҳар томонлама юксалтириш, етук кадрлар тайёрлаш, халқ турмуш даражасини изчил ва барқарор ўстириш, иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, жамиятдаги барқарорлик, тинчлик, миллатларaro тоғувлики, сарҳадларимиз дахлсизлигини, мамлакатимизнинг ҳудудий яхлитлигини таъминлаш каби масалаларни бош мақсад қилиб белгилаганимиз.

Ҳуқуқий тафаккур тарбияси му-

ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТ ЗАРУРАТИ

қўлдан-қўл ишлар амалга оширилди. Демократик жамиятнинг эркин муносабатлар негизини белгилайдиган, миллий тараққийтими талабларига тўла-тўқис жавоб берадиган Конституцияимизнинг яратилгани, қўлбал қонун ва норматив ҳужжатларнинг қабул қилингани, айниқса, муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Эркин фуқаролик жамиятининг шаклланиш жараёнида ҳуқуқий маданиятнинг ўрни ва мавқеи беқийсдир. Чунки қонун устувор бўлган демократия шариоатида ҳуқуқий маданият жамиятдаги мавжуд муно-

Каримов мустақиллигимизнинг дадан кейин муҳим аҳамият касб этганининг боиси ҳам ана шунда.

Ҳуқуқий тафаккурнинг иккинчи шарты ва зарурати инсоннинг, халқнинг ўз-ўзини англашидир. Ҳуқуқини англаб етган инсонгина ҳақ-ҳуқуқини англайди, теварақ-атрофдаги воқеалик билан муносабатлар меъёрини белгилай олади.

Ҳуқуқий тафаккур ривожининг яна бир шарты ва зарурати ўзига хос демократик муҳитнинг мавжудлигидир. Бугун мамлакатимизда ана шундай муҳит шаклланиб, инсоннинг барча ҳуқуқлари ва эркинлиги

ловни йўлга қўймай туриб, эртимой адолат тантанасига эришиб бўлмайди. Ижтимоий адолат тантанаси тўла таъминланмаган жойда эса ҳуқуқий тафаккур юксак даражага кўтарилмайди. Мана шу мулоҳазаларнинг ўзиданоқ аён бўлмоқдаки, ҳуқуқий маданият юксаклиги жамиятдаги адолат тантанаси, қонун устуворлиги, демократик кадрлар барқарорлиги инфо-

дасидир.

Биз буюк келажак барпо этиш, тараққийтга эришиш йўлида мамлакатнинг сиёсий, иқтисодий ҳаётини, давлат ва жамият қурилишини

рақаб жараён бўлиб, инсон тарбияси билан боғлиқ бир неча йўналишларни қамраб олади. Масалан, инсоннинг маънавий, руҳий, ахлоқий, жисмоний, маданий тарбияси — ҳаммаси охири-оқибатда ҳуқуқий тафаккурнинг шаклланишига хизмат қилади.

Ҳуқуқий маданият, ҳуқуқий тафаккур борасидаги эзгу ва улғу мақсадлар, табиийки, аввало ҳуқуқ тартибтоб соҳаси ходимларига юксак масъулият юклайди.

Муштариёй **ЭШНИЁЗОВА**,
ИВВ Академияси 1-курс
тинловчиси

Россиялик бангининг бойлиги

Қозғистоннинг шимолида жойлашган Кустанай вилоятида россиялик бир хекса киши қўлга олинди, деб хабар беради «Интерфакс» ахборот агентлиги вилоят ички ишлар департаменти матбуот хизмати маълумотларига таянган ҳолда. 59 ёшли Россия фуқароси йўловчи автобусида Карағандадан Кустанайга кетаётган экан. Уни қўлга олиш ишлари Астана-Екатеринбург автойўлида амалга оширилган. Шаҳсий тинтув ўтказилганда унинг ёнидан 7,42 грамм наша моддаси топилиган. Юкхонага топширилган спортчилар сумкаси ичидан эса целлофан қоғозга ўралган 7,406 килограмм наша топилиган.

Associated Press ахборот агентлигининг хабар беришича, Фаластин ҳарбий трибуналы бир кишини Исроил компаниясига ер сотганини учун осиб ўлдириш жазосига ҳукм қилган. Бундай

Ер сотганга ўлим жазоси

огир жазо берилишига сабаб шундаки, Фаластинда исроилликларга ер сотиш давлатга қарши жинойят деб ҳисобланади. Суд ҳукми Хеврон шаҳрида се-шанба кун иш қилинди. Бундан олдин суд жинойят ишлари икки кун давомида ёпиқ суд мажлисида кўриб чиққан. Суднинг аниқлашича, айбланувчи ўзига тегишли бўлмаган ер участкасини қалбаки ҳужжатлар асосида Исроил компаниясига «ўтказган экан».

Ҳукм ижро этилмаса керак, деб тахмин қилинмоқда, чунки Фаластин автономияси президенти Махмуд Аббос ўлим жазосига вақтинчалик мораторий эълон қилган. Турмада эса бу кишидан ташқари Исроил фойдасига айбқочлик қилишда айбланиб, ўлим жазосига ҳукм қилинган яна еттига Фаластинлик кишилар ҳам сақланмоқда. Улар устидан чиқарилган ҳукм ҳам ҳалигача ижро этилгани йўқ. Кўпчилик кишилар жазо чоралари ўзгартирилса керак, деган фикрни билдирмоқдалар.

Наркобарон қамоқда

Майами суди 28 апрель кун Колумбиялик наркобарон Эухенио Монтойяни 30 йил қамақ жазосига ҳукм қилди. Эухенио гиёҳвандлар орасида «Дон Уго» лақаби билан машҳурдир, деб хабар қилади BBC News.

ФКБ томонидан қидирув эълон қилингандан кейин Монтойя 2007 йилда Колумбияда қўлга олинган эди. Ҳа йилнинг ўзида у АҚШга экстрадиция қилинган ҳамда унга гиёҳвандлик моддалари билан савдо-сотик қилганлиги ва ноқонуний топилиган пул маблағларини «овганлиги» учун айб эълон қилинган. Терговчиларнинг тахминларига кўра, Дон Уго Колумбиянинг «Водийнинг шимоли» номли ушкан наркотикотелини пул билан таъминловчи шахс бўлган.

2009 йилда Монтойя айбларини тўлиқ бўйича олиб, гиёҳвандлик воситаларини сотишдан тушган пулларни кўчмас мулклар сотиб олишга ва турли бизнес йўналишларига сарфлаганини айтиб берган. Унинг Reuters ахборот агентлиги томонидан мисол қилиб келтирилган сўзларига қараганда, картелнинг умумий маблағи 20 миллион доллар атрофида бўлган.

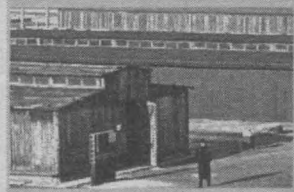
Тўқсонинчи йилларда иккита асосий рақиби ҳукумат томонидан йўқ қилиб ташлангандан бери «Водийнинг шимоли» картели Колумбиядаги кокаин ишлаб чиқарувчи асосий ташкилотга айланган. Мутахассисларнинг фикрига кўра, АҚШга киритиладиган кокаиннинг 30 фоизини картел киритган.

2005 йилда Монтойянинг укаси Хуан Карлос ва жияни Карлос Фелипе Торо АҚШда гиёҳвандлик моддалари билан савдо — сотик қилганликлари учун бири 21 йил ва иккинчиси 19 йил қамақ жазосига ҳукм қилинганлар.

Эухенио Монтойянинг яна бир укаси Диего 2008 йилда Колумбияда қўлга олинган ва АҚШга экстрадиция қилинган эди. У ҳозир турмада суд қилинишини кутиб ётибди.

ЎЛИМ ЛАГЕРИДАН ТОПИЛГАН ХАТ

Освенцим ўлим лагери ҳудудидан ичига еттига маҳбуснинг хати солиниб, қўлиб қўйилган шиша идиш топилиди, деб хабар беради The Jerusalem Post. Хатни олтига поляк ва битта француз миллатига мансуб маҳбуслар ёзишган. Хат 1944 йил 9 сентябрда ёзилган бўлиб, муаллифлари 18-20 ёшлардаги йигитчалар бўлишган. Хатда муаллифларнинг исмлари, лагерда уларга берилган идентификация рақамлари ҳамда улар туғилган шаҳарларнинг номлари кўрсатилган. «Йигитчалар бу дунёда мавжуд бўлганликлари тўғрисида қандайдир хабар қолдирмоқчи бўлишган бўлсалар керак», деб тахмин қилади Освенцим музейи вакили Ярослав Менсфелт. Шиша идиш топилиган бино ҳозирги кунда коллежга тегишлидир. Таъмирлаш ишларини олиб бораётган ишчилар бино ертўласидаги деворни бузишга таянганларида бу идишни топиб олишган. Яқин кунларда экспертлар хатнинг ҳақиқийлигини аниқлаб берадилар, чунки бу идиш ва унинг ичидаги хат 65 йил давомида қўлиниб ётган деб тахмин қилинмоқда. Агар бу тахминлар тасдиқланса, шиша идиш ва унинг ичидаги хат экспонат сифатида музейга қўйилади. АФНнинг хабар беришича, хатда исмлари келтирилган кишиларнинг иккитаси Освенцимдан эсон-омон қутилиб чиққанликларини экспертлар аниқлабдилар. Кейин уларнинг қақда кетганликлари номаълум. Эҳтимол улар ҳали тирик бўлишлари мумкин. Оммавий ахборот воситаларида шиша идиш топилиши тўғрисидаги хабарни ўқиб қолмасан, ўзлар: ҳақида хабар беришлари мумкин, деб тахмин қилинмоқда.

Ман этилган партия раҳбари

Deutsche Welle нашрининг 28 апрелда берган хабарига кўра, Германиянинг Дюссельдорф шаҳрида бир эркак кишининг устидан суд процесси бошланди. У ман этилган Курдистон ишчи партиясининг Германия бўлими раҳбари сифатида гўмон остига олинган.

48 ёшли А.Хусайн 2008 йилнинг июл ойида Германиянинг гарбида жойлашган Детмольд шаҳрида қўлга олинган эди. Тергов органи тахминларига кўра у Курдистон ишчи партиясининг Германиядаги бўлимининг 2008 йилнинг апрел ойидаги бошқариб келган. Бундан ташқари у 21 ёшли бир курд аёлга «болангни олдири» ташламасанг (аборт қилдирмасанг) ўлдирмаман» деб таҳдид қилган экан. ДРА агентлигининг маълумотларига қараганда Хусайн ўзига қўйилаётган айбларнинг барчасини инкор этмоқда. Судланувчининг айтишича, унинг ота-онаси 1978 йилда Туркияда амалга оширилган курдларга қарши ҳаракатларда оломон томонидан ўлдирилган. Хусайн ўшанда бир қўлидан айрилган ва турмага таш-

ланган. Фақат 2001 йилда келиб у озод этилган. Турмадан у қаттиқ касал ва ногирон бўлиб чиққан. Шундан сўнг у Германияда сиёсий бошлана топан. Унинг сўзларига қараганда, у Курдистон ишчи партиясининг Германиядаги бўлими раҳбари сифатида унга қўйилаётган айбловларни шу пайтгача амалга оширилган таъқибларнинг давоми деб ҳисоблайди.

Курдистон ишчи партияси 1974 йилда тузилган. Партия олдида қўйилган асосий мақсад Туркия ҳудудида мустақил Курдистон давлатини ташкил этишдан иборатдир. Европа иттифоқи Курдистон ишчи партиясини террористик ташкилот деб тан олган. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг маълумотларига қараганда, ҳозирги кунда Германия Федератив Республикасида Курдистон ишчи партиясининг 11500 га яқин тарафдорлари истиқомат қилади.

ВОЯГА ЕТМАГАН ТЕРРОРЧИ

BBC News ахборот агентлигининг хабар беришича, Мумбай суди покистонлик террорчи Муҳаммад Аҳмад Амир Касабини вояга етган деб тан олган. Эслатиб ўтиш керак, Касаб 2008 йил ноябрь ойида Мумбайда содир этилган, 170 кишининг ўлимига ҳамда 300 дан ортиқ кишининг ярдор бўлишига сабаб бўлган террористик хуруж иштирокчилари устидан қўзғатилган суд процессидаги ягона судланувчидир. Хабар қилинишича, судланувчини тўртта врачдан иборат махсус медицина комиссияси тиббий қўрқидан ўтказган. Комиссия бир овоздан

«Касаб 20 ёшдан ошган», деган қатъий ҳулосага келди. Экспертлар Касабининг тишлари ва суякларини текширувдан ўтказдилар. Иш материалларида Касаб неча ёшда деб ёзилиши аниқлаштирилмоқда.

Судланувчининг адвокати Мумбайга ҳужум уюштирилган пайтда Касаб 16 ёшда эди, шунинг учун уни вояга етмаган шахс сифатида суд қилиш керак, деб оёқ тираб олган. Бундан қийадиган маъно шуки, Касабини вояга етмаган шахс сифатида суд

қилсалар, унга нисбатан ўлим жазосини қўллаб бўлмайди. Ҳатта сафарги суд мажлисида судланувчи «менга нисбатан турли қийнок чораларини қўллаганини учун шундай кўрсатма берганим», деган важлар билан аввалги кўрсатмаларини рад этди.

Яна бир бор эслатиб ўтайлик, Касаб 2008 йил ноябрь ойининг охирида Мумбайда уюштирилган террористик актларда қатнашган террорчилардан тирик қолган ягона шахсдир.

Улуғ шоирларимиздан бири шундай ёган эди:

*Эй дўстларим, дунёда
Ортоа қолган из яхши.*

Албатта, ҳаммамиз ҳам эзгу ишларимиз билан яхши ном қолдиришни истаймиз. Инсон ҳаммиса меҳнат қилиш ва заҳмат тўғрисида шу истакларини рўйбега чиқаради.

Моила Пўлатова ана шундай фидокорона меҳнатлари,

Табаррук ёш билан

машаққатли касбидagi самарали фаолияти билан жамоасида ўз ўрнига эга бўлади. У Тошкент шаҳар Чилонзор туман прокуратурасидаги 36 йилдан ортқ фаолияти давомида туман прокурорининг ёрдамчиси ва катта ёрдамчиси лавозимларида самарали хизмат қилиб, сермахсул меҳнат йўлини босиб ўтди.

Моила Пўлатова ишчанлиги, адолатпарварлиги, инсонларга нисбатан самимиёллиги каби фазилатлари билан ҳамкасблари орасида ҳурмат қозонди. Узоқ йиллар бир соҳада ишлаб нафақага чиққан Моила Пўлатова қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги жонқуярлиги билан жамоатчилик эътиборига сазовор бўлди.

Моила Пўлатованинг фидокорона меҳнати, касбга садоқати ва инсоний фазилатлари, шунингдек, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибни мустаҳкамлаш ишига қўйган хиссаси прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, бир неча мартаба рағбатлантирилган. Моила Пўлатова бугун 70 йшни қарши олмакда. Биз у кишининг сиҳат-саломат бўлишини, узоқ умр кўришини, болалари ва невараларининг камолини кўриб юришини тилаб қоламиз.

**Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси
Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш
жамоатчилик маркази**

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар суд ҳокимияти фаолиятини янада кучайтиришни тақозо этмоқда. Суд ҳокимияти мустақиллиги, одил судлов ва қонун устуворлигини таъминлаш давлатимиз обрў-эътиборини янада мустаҳкамлаш билан чамбарчас боғлиқ.

Юртбошимиз И.Каримов «Биз талланган йўл — демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли» деган асаридида «қонунбузарликларнинг, авваламбор, маъмурий, ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан содир этилишини ҳеч йўл қўйиб бўлмайдиган ва давлат ҳокимияти идораларини, унинг ваколатларини обрўсизлантирадиган, халқимизнинг булган бўлган ишончиди йўқотадиган ҳолатлар, деб ба-

мустаҳкамлашга қанчалик алоқадор эканлигини аниқлаб этиши талаб этилади.

Юрист касбий бурчини тақомиллаштириш бизнинг назаримизда икки асосий йўналишда амалга оширилади:

1. Судья ёки прокуратура ходимининг касбий билимларини тобора тақомиллаштириш.

2. Мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотларининг мазмун-моҳиятини аниқлаш, унинг ижтимоий аҳамиятини тасаввур қилиш.

Зеро, бугун одамлар суд ҳокимиятини фақат жазолаш, жазога тортиш институти сифатида эмас, балки ўз ҳаётий муаммоларини одил баҳоловчи орган сифатида ҳам идрок этишмоқда. Суд ҳокимияти бор-

ижтимоий норма ва қоидаларга қай даражада амал қилинишига боғлиқ. Аниқроқ айтганда, юристининг касбий бурчи унинг маънавий савиясига, бир сўз билан айтганда, баркамоллигига боғлиқ. Шунинг учун ходимнинг мавжуд қонунларни билишининг ўзи етарли эмас, у маънавий жиҳатдан ҳам соғлом бўлиши, ўз касбий вазифасини сидқидилдан, фидойиллик билан адо этиш қобилиятига эга бўлиши керак.

Албатта, ҳар бир судья лавозимга тайинланишдан олдин қасамёд қилади, лекин баъзилар ушбу қасамёда ҳар доим ҳам содиқ бўлиб қолавермайди, турли ижтимоий шарт-шароитлар таъсирида айрим нўсонларга, касбий бурчдан оғиш ҳолларига йўл қўйилади. Бундай нўсонларни бартираф

Суд-ҳуқуқ ислохотлари ва касбий бурч

қолаш даркор», деб таъкидлаган эди.

Юрист фаолиятидаги айрим нўсонларни бартираф этишнинг бирдан-бир йўли юрист касбий бурчини мустаҳкамлаш, ходимлар томонидан ўз касбий фаолияти ва унинг натижалари учун масъулият ҳиссини оширишдир. Бу йўналишда суд-ҳуқуқ ислохотлари жараёнида муайян ишлар қилинди. Айниқса, 2001 йил 29 августдаги «Суд ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонун судқарорлари ижро этилишини тартибга солибгина қолмасдан, балки суд ва прокуратура ходимлари масъулиятини ҳам оширишга хизмат қилмоқда.

Шуни таъкидлаш жоизки, касбий бурч ҳар бир фуқаронинг фуқаровий ва конституциявий бурчлари билан уйғунлашади. Судья ёки прокурорнинг касбий бурчи ҳам бундан мустасно эмас. Зеро, ҳар бир ходим ўз касбий бурчининг конституциявий тузумини

ган сари кишиларнинг ҳуқуқий таянчига айланмоқда. Мамлакатимизда демократик, ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти ҳокимиятининг бошқа тармоқлари қатори суд ҳокимиятининг ҳам нисбий мустақиллигини таъминлаш ходимларнинг шунга мавофиқ, касбий бурчи ва масъулиятини ошириш, уларни янада тақомиллаштириш орқали мумкин бўлади. Судья, прокурор ёки терговчи қонунлар бузилиши, инсон ҳуқуқларининг топталиши, жамият ва давлат манфаатларига зид ҳодисалар билан муросасиз муносабатда бўлиши лозим. Бунинг касбий бурчи ҳам тақозо этади.

Рус ҳуқуқшуноси А.С.Кобликов бурч ҳақида гапирар экан, «у киши томонидан бошқаларга қаратилган маънавий вазифанинг ифодаси» деб таъкидлайди. Дарҳақиқат, юрист бурчи судья ёки прокурор ёхуд терговчи томонидан жамиятга ўрнатилган

этиш суд ёхуд прокуратура ходимларининг нафақат малакасини ошириш бўйича тадбирлари, балки Юртбошимиз таъкидлаган «юксак маънавият — энгилмас куч» эканлигини ҳар бир ходимга тушунтириш, унинг онгига сингдиришни тақозо этади. Фақат шу йўл билан суд-ҳуқуқ тизими ходимларининг касбий бурчини тақомиллаштиришга эришиш мумкинлигини реал ҳаёт, судамалиёти ва қабул қилинаётган қарорлар ҳақидаги ижтимоий баҳо рўй-рост кўрсатиб турибди. Шу боис, суд-ҳуқуқ тизими ходимларининг ижтимоий обрўини уларнинг касбий бурчларини янада тақомиллаштириш, бажараётган касбий ишлари ва уларнинг натижалари учун жавобгарлик ва масъулиятини ошириш орқали юксалтириш мумкин.

**Нилфар Миррахимова,
Бош прокуратуранин Олий ўқув
курслари ўқитувчиси**

Жамиятнинг янгилаш ва демократлаштириш, мамлакатни модернизация қилиш ва ислохот этиш жараёни қишлоқларимизнинг тараққиёти ва фаровонлигини таъминлаш билан узвий боғлиқдир. Қишлоқларнинг фаровонлиги, аҳоли ҳаёти учун қулай ва замонавий шарт-шароитларни яратиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан ҳисобланади. Бундан ташқари, 2009-2012 йилларга мўлжаллаб қабул қилинган Иқтисод қарши чоралар дастурида қўзда тутилган тадбирларнинг энгиллиги билан амалга оширилиши ҳам ўз навбатида, қишлоқларни тараққий эттиришга, юртимиз обод, ҳаётимиз янада фаровон бўлиши учун имконият яратиши шубҳасиздир.

Энг муҳими, қишлоқ аҳолиси учун зарур шароитлар яратиш, улар фа-

деб эълон қилинганлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 26 январдаги қарори билан «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастури тасдиқланиб, ижтимоий ҳаётга татбиқ этилаётганлиги муносабати билан маъруз Давлат дастурини амалга ошириш учун масъул бўлган вазирлик, давлат қўмиталари, идоралар, ҳўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, илмий тадқиқот муассасалари, олий ўқув юртлирнинг профессор-ўқитувчилари ва талабалари, шунингдек кенг жамоатчилик учун мўлжалланган амалий қўлланма давлат тилида илк мартаба чоп этилди.

Маъзур амалий қўлланма тайёрлашдан асосий мақсад мамлакатимиз тараққиётида тутган ўрни ва

ган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида (2009 йил 13 февраль) айтилган фикрлари, ғоя ва қарашлари ўрин олган.

Қўлланманинг «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги Давлат Дастурининг мазмун-моҳияти» деб номланган II-бўлими Давлат дастурининг аҳамияти, моҳияти ва асосий йўналишлари, қишлоқ ҳўжаллигида ислохотларнинг ҳуқуқий асослари, Давлат дастури амалга ошириш бўйича давлат органлари ва фуқаролик жамияти институтиларининг вазифалари, шунингдек Давлат дастурининг асосий йўналишлари мазмун-моҳиятига, хусусан қишлоқни ижтимоий ривожлантиришнинг устувор йўналишлари, қишлоқ ҳўжаллигида

таҳлил этилган. Шунингдек, қишлоқни ижтимоий ривожлантиришни бошқариш тартиби ва асослари, молиявий манбалари, қишлоқ аҳолисини, айниқса, ёшларни иш билан таъминлаш, уларнинг даромади ва фаровонлигини оширишнинг ҳуқуқий кафолатлари, қишлоқ ҳўжаллиги соҳасида ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, қишлоқ аҳолисининг тиббий маданиятини оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий асослари, қишлоқ жойларида ҳомийлик фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ масалалар ёритиб берилган. Қишлоқ аҳоли пунктларини ободонлаштириш, қишлоқда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш ҳамда қишлоқ мактаб ва коллежларининг моддий техник базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ минтақаларида таълим

да қишлоқ тараққиёти бўйича халқаро ташкилотлар фаолиятининг асосий йўналишлари, улар томонидан маъзур соҳага оид қабул қилинган ҳужжатлар, шунингдек Европа Иттифоқи давлатларида қишлоқ тараққиётига оид қонунчиликнинг ривожланиши таҳлил қилинган. Қишлоқ ҳўжаллигида ислохотлар ҳуқуқий асосларини янада тақомиллаштириш заруриятини инобатга олиб, қўлланмада фермер ҳўжаликларини ташкил этишда ҳориқий давлатлар қонунчилигининг ўзига хос хусусиятлари, хусусан фермерга қўйиладиган талаблар, уларга ажратиладиган ер участкаларининг микдори, қишлоқ ҳўжаллиги ерларини фермер ҳўжаликларига ижарага бериш тартибига оид бўлган мақолалар оммабоп тарзда ифода этиб берилган.

МУҲИМ АМАЛИЙ ҚЎЛЛАНМА

ровонлигини таъминлаш, энг аввало, қишлоқ ҳўжаллиги соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида қабул қилинаётган тегишли қонун ҳужжатлари, шу жумладан Давлат дастурида мазмун-моҳиятини иккоча ва аҳолининг кенг қатламига етказиш устувор вазифалардан саналади. Бинобарин, юртбошимиз И.Каримов таъкидлаганидек, «аслида, ҳар қандай ислохотнинг энг муҳими самараси аввало халқнинг маънавий-руҳий қарашларидаги янгилаш жараёни, унинг онгу тафаккурининг юксалиши, мамлакатда юз бераётган ўзгаришларнинг ҳаётига, тақдирига даҳлдор бўлганини чуқур ҳис қилиши ва шундан ҳулоса чиқариши билан белгиланади». Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти жамоаси томонидан мамлакатимизда 2009 йилнинг «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили»

аҳамияти беқиёс бўлган қишлоқ ҳаётида амалга оширилаётган ислохотлар ҳуқуқий асосларининг мазмунини иккоча ҳамда аҳолига етказиш ҳисобланади. Айниқса, Давлат дастурининг асосий йўналишлари мазмун-моҳиятининг тизимли яхлит китоб шаклида ўқувчиларга етказилиши унда белгиланган чоратадбирларни, соҳага оид қонун ҳужжатларини амалиётга татбиқ этишда ёрдам беради.

Амалий қўлланманинг биринчи бўлими «Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов асарларида қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги оид билдирилган ғоялар, фикр-мулоҳазалар» деб номланади, унда Президентимизнинг 1992 йил 2 ва 3 июлдаги XII қақриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгагининг Х-сессиясида сўзлаган маърузасидан то 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2009 йилга мўлжаллан-

ишлаб чиқариш инфратузилмаларини ривожлантиришнинг ташкилий-ҳуқуқий ҳўжатларига бағишланган илмий-амалий мақолалар уларнинг мазмун-моҳиятига қараб 5 та алқоҳида парраграфларда ўз аксини топган.

Қўлланмада «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастури моҳиятидан келиб чиқиб, қишлоқ ҳўжаллигида ислохотларнинг ҳуқуқий асосларини ривожлантириш, қишлоқ аҳолисининг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини таъминлаш масалалари ёритиб берилган. Қишлоқни ривожлантиришда маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг вазифалари, фуқаролик жамияти институтилари фаолиятининг асосий йўналишлари, қишлоқ ҳўжаллигида экологик қонунчилик талабларини амалга оширишда жамоат бирлашмалари иштирокнинг ҳуқуқий масалалари ҳамда оммавий ахборот воситаларининг вазифалари тизимли

даражаси ва сифатини юксалтиришнинг ҳуқуқий ҳўжатлари, қишлоқда тадбиркорлик фаолиятини ҳуқуқий таъминлаш, қишлоқ жойларида автотомобиль йўл қурилишини ривожлантириш ва транспорт хизмати кўрсатиш, фермер ҳўжаликларига имтиёз ва преференция берилишига оид долзарб мавзуларнинг моҳияти қонун ҳужжатларининг ривожланиши жараёнида эътиборга олиниб таҳлил этилган.

Бундан ташқари, қўлланманинг ушбу бўлимида қишлоқ ҳўжаллигида терпак унумдорлигини ошириш ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, қишлоқ жойларида яқка тартибда уй-жой қуриш учун ер ажратилиши ва ундан фойдаланиш тартиби, қишлоқ аҳолисини тоза ичимлик суви ва электр энергияси билан таъминлашнинг ташкилий-ҳуқуқий ҳўжатларини баён этиш беришга алоҳида эътибор қаратилган.

Шу билан биргаликда, қўлланма-

Қўлланманинг III-бўлимида Ўзбекистон Республикасининг қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги таълиқли бўлган қонун ҳужжатлари рўйхати, IV-бўлимида қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги оид қонун ҳужжатларида қўлланган асосий тушунча ва атамавларнинг изоҳли лугага ўз аксини топган.

Маъзур амалий қўлланма Давлат дастурининг асосий йўналишлари мазмун-моҳиятини очиб беришга бағишланганлиги боис V-бўлимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 26 январдаги «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастури тўғрисидаги 1046-сонли қарори ва у билан тасдиқланган Давлат дастурининг матни илова тарзида берилган.

**М. МАМАСИДИКОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторинги
институти гуруҳ раҳбари**

Huquq
yuridik gazeta

To'asishchi:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Yusufboy G'OIPOV,
Bahridin VALIYEV, Baxtiyor
NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK,
Sherzodxon QUDRATXOJAYEV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
E-mail: huquq97@mail.ru
Faks: 233-64-85, 233-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrini tahririyat fikridan farglanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan olinganlari ko'rsatishchi shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma 7 — 355, 25 258 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahilalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: X. HAMIDOV
Nashriyotchi muharrir: Sh. YODGOROV
Nashriyotchi: O. DEHOQOV
Musahhib: A. MUSTAFOYEVA

Gazeta haftaniga payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta «Sharq» NMAK bosmasxonasida ofset usulida chop etildi. Korxonamizda: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Bosmaxenaga topshirish vaqti: 21.00. Topshirildi: 23.30 1 3 4 5 6 7 8